

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDŰS NANDOR

Felelős szerkesztő MARÓT SANDOR

Két béke beszéd

Rövid egymásutánban két fontos nyilatkozat hangzott el a béke miséjére gyűlkező népek szószerén. Az elsőben Macdonald angol miniszterelnök Európa béküléséről vette föl a textust és vezette azt az evangéliumi igazságot, hogy a jövő élet záloga nem a háború, hanem a béke. Jorga Miklós, a publicista, történész és politikus volt a második nyilatkozó. Románia sovinsztáinak kiáltotta oda a jelszót: „Ne szerezzetek ellenségeket!”

Macdonald a népek szövetsége előtt beszélt, Jorga a román közvélemény szűkebb körletére korlátozta közlendőit. Macdonald a szocializmus tág látóköréből percipálja meggyőződéseit, Jorga nyilatkozatának feszítőerejét pedig, egy népe sorsáért aggódó patriótát lobogó fajszeretete fűti forráspontra.

Macdonald az ész-okok nyomatekával szölt az értelemből, a nagyteknélyű hely kívánta józansággal, Jorga hangját az érzelmek forrósították és ötvözik a szívekhez. Talán épp ezért van, hogy míg az angol államfő okfejtése megnyugvást, — Jorga cikke szimpatikus rezonanciákat váltott ki, melyek harmonikusán cselegtek össze azok lelkeiben is, akikhez intézte és azokban is, akikről írta.

Két teljesen ellentett módszer, elütő indokok, divergáló nézőszögek és — különös — az eredmény mégis azonos. Föl kellene figyelni rá, az esetben is, ha a nyilatkozatok egyénisége éppúgy, mint multja nem volna súlyos bizonyíték arra, hogy amit a nyilvánosság tribünjén mondanak, az nem odahevenyészett szólam, nem opportunizmus.

Jorga kijelentése természetszerűleg közelebb esik érzelmeinkhez, nem csupán mivel speciális helyzetünkre olvas arkanumot, de mert ezt, a szeretett első ízben hallott búvuszavát hangoztatva teszi, olyan alkalommal és olyan ünnepi helyen, mely szavainak erkölcsi tartalmán kívül még külön belső nyomatekát ad.

„Torzalkodás helyett a közös munka felett megismernünk és szeretnünk kell egymást. Legyen vége a fégből kapott információk alapján koholt sötét vádaskodásoknak, ne uszítsatok ellenségeskedésre...”

Arra a körülményre utal itt Jorga, hogy a magyar kisebbségi sajtó „különösen méltatta az Avram lancu ünnepeket és Avram lancu személyét”, ugyanaz a magyar sajtó, melyet félremagyarázni és vádakkal illetni minden jó román hazafi erkölcsi kötelességének tartotta eddig és amelynek képviselőit olyan megalázó ridegséggel utasították el arról a helyről, a hová pedig szinte kegyelettel és kalaplevele közeledtek.

Jorga helyesen és méltán tüzi Avram lancu sirjába igazságának oizonyítékát, mert ez a sir az áldozatul esett, tragikus álomba révült idealista porain kívül még egy nagy tanulságot is rejt magába, mely örök mementója lehet minden idők minden népének. A cebei hantok körött ki nyulva fekszik egy darabokra hullt birodalom: a nagyhatalmi gőgbe ölt „Gesammt Monarchie”, mely a maga önző főnhéjzében történelmi ígéretek merészelt lábbal tiporni s mely a konglomerált állam különböző népeinek állandó feszültség-

ben tartásával, egymás ellen kijátszásának politikumával magát örökéletűnek hitte. A véres körmű, kétarcu sas fekete tollainak eltakarításában segédkezik őszintén és önzetlenül a szerencsétlenségbe döntött Európának Macdonald éppen úgy, mint Jorga és ezért van az, hogy purifikáló munkájuk a módszerek különfélesége ellenére is eredményben azonosodik.

Köztünk és a magyarság között a legszívélyesebb viszony jött létre.

Goga Octavian nyilatkozott a „Nagyvárad”-nak a néppárt kormány-polltikájáról.

Tegnap reggel Nagyváradra érkezett Goga Octavian, a kiváló román költő, a néppárt erdélyi táborának vezére. A nagyváradai út célja egybeesik Goga Octaviánnak ama tervével, hogy az összes erdélyi városokat és központokat meglátogatja. Megbeszéléseket folytat a megyei bizottságokkal, hogy a párt tagjait informálja a helyzetről és azoktól információkat szerezzen a helyi viszonyokról.

Délben a Palace éttermében a néppárt hívei közös ebédet jelentek meg és Goga Octavian ebéd után Park-szállóbeli lakásán fogadta a Nagyvárad munkatársait.

Amikor arról kérdeztük a néppárt miniszterét, hogy fontosabb politikai célja van-e a nagyvárad látogatásának, kijelentette, hogy csupán megbeszélést, intímabb értekezletet tartott híveivel.

Megkérdeztük Goga Octaviant a néppárt jövő terveiről.

— Ami az őszi parlamenti szezonot illeti — mondja Goga — a mi pártunk eddigi álláspontját követi. A parlament ülésén részt vesz, azonban teljes passzivitásban, ha fontosabb kérdés nem kerül a ház elé. Ez a fontosabb kérdés talán a választójog.

A kormány, ahogy tudom, a reá nézve legfontosabb választójogi törvényt akarja keresztül vinni és ha tényleg megteszi ezt, akkor lehetséges, hogy a néppárt is nyilatkozzon fog a parlamentben. Különben ezt a parlamenti ülészakot

nem tartom nagyon fontosnak és az a felfogásom, hogy a mostani kormány körülbelül távozásának előestélyén áll, anélkül, hogy a bukását naptárilag megjósolni kísérletem, de a politikai tények logikája hozza ezt magával.

Eppen ezért ránk nézve nem is igen indokolható, hogy a mostani parlamenttel szemben magatartásunkat változtassuk.

Megkérdeztük Goga Octaviánt, hogy abban az esetben, ha a néppárt kerülne uralomra, mi volna a legközelebbi teendőjük?

— Első sorban is — mondja — azt hiszem, hogy az országban más politikai párt nincs is, amely a kormányzást átvethetné, mint a néppárt és így természetes módon a mostani rezsimnek a politikai örökségét nem akarja, mi fogjuk átvenni.

— A jövőendő kormány helyzete különben elég nehéz lesz, tekintve erre az örökségre. Elsősorban legfontosabb volna megtalálni az általános lelki egyensúlyt és

Hogy a brit nagyhatalomtól Kelet kapujáig virágzó reménybe serdülhessen a jövő és hasonló nép-katakizmak többé meg ne ismétlődhessenek, ahhoz pedig az kell, hogy Macdonaldnak, Jorgának és meggyőződésbeli sorsosaiknak kijelentései ne maradjanak se írott malasztok, sem elcsengő szavak.

Pálffy Gyulácsy Irén.

megteremtési a morális összhangot, amely szükséges az országot alkotó részek között. Ezt nem lehet másképpen elintézni.

mint harmonizálni az összes helyi érdekeket és ebből a szempontból, ami különösen az erdélyi viszonyokat illeti, gondolom, hogy megnyugtathatom az erdélyi közvéleményt arról, hogy az itteni érdekeket figyelemmel kísérjük és ebben a pontban az új kormányzásban teljes változás várható.

— Általános szempontokból különösen az ország anyagi helyzete foglalkoztat bennünket. A néppárt felfogása amint az már ismeretes, az, hogy csakis a külföldi tőke bevonásával lehet itt természetes állapotokat létrehozni. Ebben az ügyben a pártunk külföldön már eddig is többféle lépéseket tett és a külföldi tőke segítése nemzeti érdekek szemmel tartásával már biztosítva is van.

— Ami a speciális magyar problémát illeti — folytatja — mi már ismertettük álláspontunkat.

Azt akarjuk, hogy összes minoritásoknak, különösen a magyarságnak életérdekeit megóvjuk. Politikai érvényesüléseiket és kulturális szabadságukat biztosítani akarjuk. Nem tagadhatom, hogy ebben a kérdésben számottevő magyar politikussal több megbeszélést folytattunk és pártunk vezérének Averescu tábornoknak alkalma volt a speciális magyar érdekeket a magyar politikusok révén közelebbről megismerni. Azt is jól esik konstatálnom, hogy közöttünk ez idő szerint a legszívélyesebb viszony jött létre.

— Ebből kifolyólag van okom remélni, hogy a jövőre nézve ez teljes harmoniává fejlődik és ennek politikai következménye közelről fogja érinteni és jobbra változtatja a magyar kisebbségek sorsát.

Megkérdeztük a volt minisztert, hogy mi az álláspontjuk ma az antiszemizmussal szemben, tekintettel arra, hogy a párt hivatalos sajtójában néha-néha antiszemita érzés látszik kicsendülni.

— Antiszemizmus — mondja — nálunk mint doctrina nem létezik és már többször kijelentettem, hogy ebben a kérdésben, ami a zsidóság helyzetét illeti, mi csupán azt akarjuk, hogy a zsidóság beilleszkedjen az új állami és jogrendbe és

hogy tőle telhetően arra igyekezzenek, hogy a román nép szellemével minél közelebb érintkezésbe jusson. Ami ebben a problémában reánk nézve vezéresszeme, azt ez év tavaszán Averescu tábornok körülményesen kifejtette. Természetes módon mi védekezünk mindenféle új beözönlés ellen, ami az országnak a mostani etnikai egyensúlyát érinthetné és amely anyagi érdekeinket sértené. Gondolom, hogy a zsidóság helyzete itt nálunk a saját kezében van letéve és, hogy a jövőre nézve tőlük függ, hogy ismeretes politikai belátásával maga körül egy békés atmoszférát hozzon létre.

Megkérdeztük még a minisztert, hogy mi igaz az elterjedt fuzios-hírekből.

— Elvből nem fuzionálunk — mondotta mosolyogva.

A szállodai szoba előtt a folyosón már ott vannak az Averscárus-párt nagyváradi korifeusai. Megkezdődött az értekezlet.

Hadügyminiszteri rendelet a diákok katonai szolgálatáról

A 17-ik divízió vezérkari főnöksége ma a következő hadügyminiszteri rendelet közlésére hívta fel a „Nagyvárad”-ot:

A minisztériumhoz számos panasz és elkésett kérvény érkezik azon ifjakról, akik szolgálati idő redukálását, vagy tanulmányi halasztást óhajtanak nyerni. Ezen szabálytalanság abból a tényből származik, hogy a sorozóbizottság működése alkalmával nem hozta tudomására az ifjaknak a kérvény benyújtásának határidejét és a kérvényhez szükséges melléklendő iratokat.

Hasonló reklamációknak a jövőben való elkerülése végett elrendeltetnek a következők:

A) Tudomására hozzák az összes ifjaknak, a kik a L. R. art. 52. értelmében lettek besorozva, továbbá azoknak, akik a múlt évben tanulmányi halasztást nyertek, hogy az 1924—1925. évre tanulmányi halasztást csak azok nyerhetnek, akik ez iránti kérvényüket szeptember hó folyamán benyújtják.

A f. évi október hó 1. után akár a minisztériumhoz, akár a Hadkiegészítő parancsnoksághoz benyújtott ilyen kérvények a sorozási törvény 89. szakasza értelmében elutasítatnak.

Az ifjak a kérvényekkel egyidejűleg beadják a sorozási törvény 80. szakaszában előírt okmányokat is; ami a főiskolába való beiratkozást igazoló bizonyítványt illeti: — ha azt a fakultás kései megnyitása miatt nem tudják felmutatni: egyelőre írásbeli nyilatkozatot adhatnak, amelyben kötelezik magukat arra, hogy az illető főiskolák megnyitása után beiratkozásukat azonnal szabályszerűen bizonyítani fogják.

B) Azok az ifjak, akiknek joguk van az art. 52., vagy art. 53. din. L. R. feltételei szerint szolgálati és ezt annak idején a sorozóbizottságtól nem kérték, amiatt, hogy nem voltak okmányaik, — a Hadügyminisztériumhoz (Ministerul de Rasboiu, Sectia Recrutarei) az illetékes hadkiegészítő parancsnokság útján f. évi szeptember 25-ig benyújthatják támogató okmányokkal felszerelt kérvényeiket.

Az ezen dátum után akár a minisztériumhoz, akár a hadkiegészítő parancsnoksághoz benyújtott kérvények a L. R. art. 127. értelmében visszautasítatnak.

A külföldön tanuló ifjak hozzátartozói felhívattak, hogy hozzák azoknak tudomására, hogy tanulmányi halasztásukat és a L. R. art. 52. vagy art. 53. szerinti minősítésüket (ez utóbbit az esetben, ha a sorozás alkalmával nem nyertek szolgálati idő redukálást (termin redus) a hadkiegészítő parancsnokság, vagy a katonai attasé útján fenti határnapon belül kérvényezzék.

Okvetlen beiratkozom

a Hegedüs Hirlapiroda kölcsönkönyvtárába, mert a legújabb könyvujdonságokat olvashatom 40 lei havi olvasási díjért.

Ferdinánd király Kolozsváron.

Kolozsvárról jelentik: Vasárnap reggel 9 óra után érkezett meg Kolozsvárra a király külvonata. Öfelsége kíséretében volt Constantinescu földművelésügyi miniszter, aki most tért vissza külföldi útjáról, Diamandi meghatalmazott miniszter, a jelenlegi belgrádi követ, Honlohe herceg és több udvari előkelőség.

A pályaudvaron a polgári és katonai hatóságok fogadták az uralkodót és ott volt Lepadatu kultuszminiszter is, valamint az összes felekezetek lelkeséi. Öfelsége itt kihallgatást tartott és innen délelőtt 11 órakor a várnegyei prefektúrára ment, amelynek nagytermében az állatorvosok országos kongresszusát tartották. Hangos óvációkkal fogadták az uralkodót, aki elfoglalta az elnöki széket és mellette foglalt helyet Constantinescu földművelésügyi miniszter. Előbb a miniszter, majd Mata ko ozsvári egyetemi tanár mondottak üdvözlő beszédet, majd a király néhány rövid szóval megnyitotta a kongresszust.

Délben a katonai kaszinóban diszebedt volt a király tiszteletére.

Délután megtekintette a király az állatiállítást és hosszasan elbeszélgetett a kiállítókkal, közöttük több magyar előkelőséggel is. Báró Kemény Bélával román nyelven beszélt az uralkodó.

Este Iván püspök lakásán volt vacsora, amely után a király kíséretével visszautazott Sinaiba. Constantinescu földművelésügyi miniszter Temesvárra ment, ahol nagy fogadtatás készült tiszteletére.

Dárdai méltóságos ur

Nem az ősi Dárdayokról van szó, akik törököt kergettek, törvényt szabtak és fringit hordtak, hanem Dárdai Edéről, akit Deutschnak hívtak, innen indult el Nagyváradról és ma méltóságos kormányfőtanácsos urnak titulálják Budapesten.

Az utóbbi két esztendővel három karrier főle aggatták oda a méltóságos cím koronáját. Először Moskovits Farkas cipőgyári igazgatót, majd dr. Dési Géza ügyvédet nevezték ki kormányfőtanácsosnak, most pedig egy pesti lapban azt olvassuk, hogy a magyar kormányzó Dárdai Edének, a Patria biztosító társaság vezérigazgatójának a „kormányfőtanácsosi” címet adományozta. A címkorságnak mai duhaj világában, amely a magyar honban mai is tombol, ez után az új rang után a méltóságos titulus jár.

Lehet persze lekicsinyelni a méltóságos címet és kigúnyolni azt a boldogságot, amely elárad az új főrangú kebelben, amikor először meghallja, hogy méltóságos urnak cimezik, de

azért hogyha egy szimpla zsidófiu élete derekán méltóságos ur lett, az mégis nagy dolog. Dárdai Ede igazán a maga erejéből vitte sokra. Egy szegény nagyváradi iparos fia volt, biztosítási tisztviselő. Nagyon szorgalmas és nagyon életrevaló ember, akiről már fiatalon korábban meg lehetett jósolni, hogy nem fog örökre apró kliensek után szaladgálni, hanem mindig rozoga íróasztal felett görnyedni, hanem nagy urakkal parolázik majd és ki párnázott dupla ajtók mögött keresi meg milliókat. Husz egynehány éve költözött Budapestre, megalapította a berlini Friedric Wilhelm biztosító magyarországi telepét és a ismeretlen intézetet szivós agilitással csak hamar nagyvá tette. Istenadta tehetséggel tudta a biztosításokat nyíltbe ütni és ki ne hinné e hogy egy nagy, vágós biztosítást csinálni val olyan művészet, mint egy szép képet pingálni vagy szobrot kifaragni. Vagy nem volt-e esemény a biztosítási szakmában, amikor hi járt a kávéházi asztalokon, hogy Dárdai Ede — békeidőben! — Széchenyi püspököt egy millióra bebiztosította. Csakhamar nagy politikuskok barátja lett és ha néha lerándult Nagyváradra, ámulva halgattuk apró eseteit, amelyek vele és egyik-másik kegyelmes urral lejátszódtak a munkapárti klubban. Jó fiu volt az ma is, nagyon szereti a váradiakat, ige sok földijét önzetlenül segítette, letört zsenitől, ből, földesurakból és szegény váradi zsidó fiukból egyaránt alapos, új egzisztenciákat csinált, munkája, tehetsége, józivisere révén megérdemli, hogy mindenké, aki ismeri, őrt jón a megszolgált szépívű karriernek.

* Ingzezhírek, nyersselymek, asztal neműek, barchettek legolcsóbban Riny nőczy-utca 9.

* Vászna, schiffonok, asztalneműek és paplanok legolcsóbb árban kapható Vadasnál, Ferdinánd király (Rákóczi)-ut.

Figyelem!	Női és férfi	Figyelem!
Férfi ingek, nva-kendők	Harisnyák, Keztyűk	Leszállított és cső árakban
NEUMANN		
Strada General Moşoiu (Kerl-utca) 1. szám		

Harisnyát vásárolhat
de elismerten jót és olcsón csakis
Fischer áruházában,
Saspassage, a virág üzlettel szemben

Dorian Terrace és Dorian-filmszínház

9 órakor

5 és 7 órakor

Kedd

HÁROM ÁRVA

Egy kis család története, 6 felvonásban

A FOSZEREPEBEN:

JACKO CIA
GÓTH VILMA

SZÉCSI FERKÓ
VÁNDORY GUSZTÁV

Örömes visszaélések a máramaroszigeti postahivatalnál

A máramaroszigeti törvényszéken nagybasú büntígy bevizsgálása kezdődött meg a mai napon. A szigeti postahivatalban hónapok óta keresetlül folyt üzemlekről van szó, amelyet Muresan Demeter volt postafőnök, továbbá Hegedüs István és Kiss Kálmán postafőnökök követtek el, akik százazekig megkározták úgy a közönséget, mint a postahivatalt.

A bukaresti postavezérigazgatóság ügyésze hónapokig tartó vizsgálatot folytatott Máramaroszigeten és négy száz írógépi oldalra fedő vádiratban sorolja fel a szigeti postán elővelet visszaéléseket. E szerint Muresan Demeter postafőnök és két társa a rendes postatarifánál jóval magasabb díjakat szedtek, a postacsomagoknál külön illeketet vettek be a kereskedőktől, óriási tömegű régi kincstári nyomtatványt adtak el, de mindezeket a pénzt nem szolgáltatták be a postának, hanem magukhoz tartották.

Külön manipulációt folytattak a dohánykedeki cikkekkel is. Ugyanis a vidéki trafikuskoknak szánt dohányárakat a posta kezeli. Akkor a trafikarak emelkedtek, akkor Muresan és két társa visszatartották a vidéki trafikuskok pénzügyét és csak az új, főlemelt áron adták ki. Az így zsebreavagott többlet százezer leinál van, de százazekre menő összegekkel osztották meg a szigeti publikumot is.

A lefolytatott fegyelmi vizsgálat során madhármon tisztviselőt felfüggesztették állásáról, majd a vizsgálat adatai alapján büntvádi eljárást indítottak ellenük.

Grad, szigeti vizsgálóbíró ma kezdte meg a büntös postatisztviselők kihallgatását és hehig eltart, míg ennek a szövevényes panamáknak szálait kibogozza a bíróság.

Énteken döntenek a radványi Tisza-birtok sorsa felett

Tegnap tárgyalta a megyei agrárbizottság a radványi Tisza-birtok kisajátítási ügyét. A gyűlésen a Tisza-családot gróf Tisza Kálmán és Tisza Kiskorukát az árvászek részéül dr Popa Teodor árvászeki ügyész képviselték.

A 3000 katasztrális holdnyi birtokból a rási bizottság 300—300 holdat hagyott meg kiskoru örökösöknek, mentesítették még a rvény alapján az erdőségeket és a halas tanyákat. A többi területet azonban kisajátította a rási bizottság.

Ezt a határozatot megfellebezték az atyási cséffai parasztek, de megfellebezték a tulajdonosok is, akik a 300 holdas kvóta felemesét kérték a törvényben megengedett maximumra.

A parasztek kérték az egész birtok kisajátítását azon a címen, hogy a tulajdonosok oszenteisták és hogy a birtok bérbe volt adva. zen állításoknak egyike sincs meg, nem is lehet törvényesen bebizonyítva, hiszen a törvényben jelzett kritikus időben ez a birtok még Magyarországhoz tartozott, így a tulajdonosok nem is lehettek akkor az országban.

A parasztek az erdőkisajátítást azon a címen kérik, hogy nincs községi erdójük. Az tyásiak pedig a híres milliós költségekkel nezen létesített öntözött réteket akarták ma-uknak. A tulajdonosok ezeket az igényeket zért kérték elutasítani, mivel a parasztek öszzes igényeit ki lehet elégíteni a már kisajátított Schwartz-féle birtokból.

A bizottság az ítélet meghozását péntekre alasztotta azzal, hogy addig az összes indokait és bizonyítékait írásban adják be.

* Divatos costum, ruha, alj és kabát szövegetek érkeztek és a legolcsóbban beszerezhetők Schlésinger és Jung cégnél, Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) 1. sz.

* Vászon és batizstchiffon különlegességek olcóbban, mint bárhol Frank Róza üzletében, Rimanóczy-utca 9. sz.

* Atmeneti kabátkülönlegességek nagy választékban Kollósnál

A nemzeti párt nagygyűlése Buziáson. — A nemzetiek bárkivel készek együtt dolgozni a kormány megbuktatására.

A nemzeti párt az elmúlt vasárnapon Buziáson nagyarányu politikai nagygyűlést tartott. A gyűlést tulajdonképpen a karánsebesi és temesi szervezetek hívták össze és annak az adott aláhuzottabb jelentőséget, hogy a nemzeti párt összes vezető emberei alig egy-kettő kivételével megjelentek Buziáson.

Ott voltak Maniu Gyula, Vajda Sándor, Pop-Csicsó István, Popovici Mihály, Branista Valér, Bredicianu Coriolan, valamennyien volt miniszterek. A párt közkatonaiból mintegy kétezer ember. Az arányaiban imponáló népgyűlés mindvégig lelkes hangulatban követelte a liberális kormány eltávolítását, mint amely az országot lehetetlen politikájával komor viszonyok közé sodorta. A tömeg szónokai felhívták a nemzeti pártot, hogy a kormányt bukassa meg és fejtse ki erre vonatkozólag erélyes tevékenységet. Ennek a követelésnek és ennek a hangulatnak a jegyében zajlott le a buziai nemzeti párti nagygyűlés, amely az őszi szezonra viharos napokat ígér.

A párt vezetéi közül elsőnek Vajda Sándor emelkedett szólásra, aki a parasztpárttal folytatott tárgyalásokat ismertette. A fuzió — mondotta — nem a nemzeti párt hibájából hiusult meg, mert a nemzetiek elfogadták a caranisták tíz pontját. Indítványozza, akár meg lesz a fuzió, akár nem

a Nemzeti párt vegye fel a Nemzeti parasztpárt nevet. (Éljenés, a tömeg az indítványt elfogadja.)

Vajda ezek után szenzációs politikai

A pénzügyminiszter kihallgatása a belga királynál.

Brüsszelből jelentik a Radornak: Albert belga király kihallgatáson fogadta Bratianu Vintila pénzügyminisztert, Tancred Constantinescu ipari- és kereskedelemügyi minisztert, Románia brüsszeli és Belgium bukaresti követével egyetemben.

Az Etoile Belge című lap a román pénzügyminiszter nyilatkozatát közli, aki szerint a Belgium és Románia közt felmerült ellentétek elsimultak és az erre vonatkozó megállapodást hétfőn aláírják. A megállapodás szerint Románia kifizeti az 1914-óta beváltatlan kölcsönkötvényeket. A pénzügyminiszter dicsérettel emlékezik meg Albert belga királyról és Teunistról, akik teljes megértéssel foglalkoztak a román kérdéssel. Nyilatkozata végén kijelenti, hogy Románia a legteljesebb konszolidáció útján van.

teleplezést tesz. Elmondja, hogy a király Ceben az Avram Iancu-ünnepségeken fel-szólította a pártot az egyesülésre, hogy átvehesse a kormányt az ország érdekében. Ha az uralkodó tudni akarja a nép akaratát, mondotta Vajda volt miniszterelnök, osszassa fel a parlamentet és rendelje el az új választásokat. Beszédében áttér a kormány viselt dolgaira és rendkívül élesen bírálja a kormányt és támadja intézményét: a Szigurancát.

Az utána következő felszólaló Maniu Gyula. Maniut percekig tapsolják és ünneplik míg szóhoz tud jutni.

Ezért a fiaszkóért Bratianuék politikája a felelős. A fuzió körül a parasztpárt óriási hibát követett el, mert a két párt egyesülésének megfiusulása tetto lehetővé, hogy a liberálisok ma is kormányon vannak.

A nemzeti párt ma is hajlandó az elfogadott programponok alapján Michalahékkal fuzióra lépni.

A nemzeti párt azonban, — folytatja Maniu, az ország érdekében egyedül is kész átvenni a kormányt, de kész bármely ellenzéki párttal kollaborálni a liberálisok megbuktatására.

Ugyanebben a szellemben szólalnak még fel Pop-Csicsó volt miniszter és Grof-sorean is, majd este társas-ebéd volt, amelyen háromszázan vettek részt.

Mi az oka a pénzhiánynak?

Bukarestből jelenti a Rador: Chiriasescu, a Banca Nationala igazgatója az „Argus” legutóbbi számában hosszabb nyilatkozatot tesz a készpénzhiányról. Megállapítja, hogy a készpénzhiánynak a valutaárak elértéketlenítése az oka. Ha a Banca Nationala újból a jegykibocsátáshoz folyamodna, az csak a lei esését vonná maga után. Ujabb bankjegyeket csakis fedezet ellenében lehetséges kibocsátani. Nézete szerint az ország eddigi gazdasági politikája helyes volt. A londoni és genfi tárgyalások alkalmával elért eredmények kedvező kilátással kecsegtetnek és rövidesen megoldásra kerül a valutakrizis is.

KEPES ELEK

orvosi kütszerész, Sas-passage 20. szám

Saját készítményű: **SÉRVKOILÓK, HASKOILÓK,** speciális kötszerek, női és férfi övszerek

Atlantic nyári mozgó

9 1/4 órákor

Apolló mozgó

5, 7 és 9 órákor

Sláger!

Sláger!

1924 szeptember 16—17-ig

Kidd, a kalózkapitány I. része

(I., II. és III. rész együtt.) Hatalmas kalandorfilm.

A főszerepben: a világ leghíresebb ily zsánerű moziszínésze:

Eddie Polo.

Rendes helyárak!

Rendes helyárak!

Egy új turbina több munkát végez, mint két régi

A vízműtelep ünnepe

Dr Popovici prefektus nyitotta meg meglepő, igaz szeretettel a vízműtelep két új turbináját felavató kis házi ünnepséggel. A produktív munkát ünnepelte beszédében a prefektus és el kell ismerni, hogy a jelenlévők kivétel nélkül átértézték szavai jelentőségét.

Lenyűgöző látvány volt a prefektus keze nyomán, az egy gombnyomásra megindult gépezet, a két terjedelmében félannyi kis turbina, melyek közül egy többet dolgozik mint két régi nagy gép. A vízművek két új szivattyuja lehetővé teszi, hogy a város legmagasabb pontjai is állandóan kapjanak vizet és felbecsülhetetlen jelentőségük van tűzoltósági szempontból, mert a víz-sugaraknak az eddiginél sokkal felfokozottabb nyomórőrt biztosítanak. A Németországból rendelt turbinák percnként 1250 fordulatot tesznek és 4200 liter vizet szivattyúznak fel egyegy, ugyancsak percnként.

A felavató ünnepségen részt vett a prefektuson kívül dr Bucico polgármester, dr Kiss Dóme szenátor, Vostindri János dr. h. polgármester, Mangra Demeter dr főügyész, Kőszeghy József főmérnök, Benedek Aladár pénzügyi tanácsos, Halász Gyula dr plébános, Bazilli Mihály a villamosművek igazgatója, Bolchis Viktor dr v. postaigazgató, Moskovits Miksa mérnök, Balogh Leó Lajos igazgató, Clinto számvevőszéki főnök, Bota igazgató, Megyeri Ferenc, Rácz János mérnök, Veres jegyző, Gerlan városi jegyző, Gadl-Szabó István, Örmöy, Eichner városi mérnök, Szenes Antal mérnök, a vízmű igazgatója s a lapok képviselői.

Dr Popovici prefektus hangsúlyozta, hogy Nagyvárad vezetői ume konstruktív munkával bizonyítják, hogy dolgoznak a város érdekében. Kőszeghy főmérnök és Szenes vízműigazgató minden dicsőítést megérdemelnek s a polgármesteri hivatal és a tanács meg minden támogatást megadott.

A prefektus megíjenzelt szavai után Kőszeghy főmérnök olvasta fel jelentését, mely főbb részleteiben a következő:

Elkészült és üzemképes állapotban itt áll előtünk ez a két darab elektromos turbina szivattyú, amelyek ki fogják küszöbölni azokat a hiányokat, amelyek évek hosszú során panasz tárgyát képezték a vízfogyasztók közönség részéről.

A jelenlegi viszonyok közt ez olyan jelenség, hogy nemcsak Románia városai között jutottunk a vízszolgáltatás tekintetében a legelső helyre, hanem bizonyára messze földön nem találni várost, ahol a vízszolgáltatási viszonyok ilyen mértékben volna kiforrottak.

Nem volt elegendő gépünk, amelyek munkájával a hálózatban levő víznyomást nagy fogyasztások idején, vagy tűzvesz idején fenn tudhattuk volna tartani. Ezt a sikert, hogy a jelenlegi rendkívül súlyos pénzügyi viszonyok mellett, amikor kölcsönt kapni nem lehet, a városi vízvezeték saját erejéből, minden idegen tőke igénybevétele nélkül, ki tudta fejleszteni gépi erejét annyira, hogy most már a közönség igényeinek mindenben eleget tehetünk, csak a sok oldalról vitatott üzemi ügykezelés rendjének köszönheti a város közönsége. A nehéz munkákat felügyeletünk mellett a „Economia” r. t. szállította. Agégház tervét a tanács műszaki ügyosztályában Örmöy Gyula építész készítette. Ez építkezés, valamint a gépszerelés ellenőrzését vezetésem alatt Szenes Antal mérnök teljesítette, míg a vállalatok részéről a magasépítő munkákat Rácz János építész ur, az „Economia” cég részéről Gruber mérnök ur vezette. A gépek szállítása igen sok nehézséggel küzdött. Az „Economia” r. t. a szivattyúrészét a bécsi Garwenswerke cégtől, az elektromos részt pedig a berlini Allgemeine Elektricitäts Gesellschaft cégtől, tehát a legjobb forrásokból szállította. Amde a Berlin-

ben és Bécsben több ízben lemerült munkaszerzők és vasúti szállítási zavarok némileg késleltették a gépek felszerelési munkáit.

Kérem Prefektus urat, mint a városi vízmű üzemének legfőbb felügyelői hatóságát, hogy méltóztassék eme gépek üzembehelyezésére az engedélyt ezenel megadni.

A gépek és a vízműtelep megtekintése után jól sikerült bankett volt.

Az olasz-i rendőrkapitányságon súlyos vallomást tettek a bihari csendőrök ellen.

Ki verte meg Róth Farkas nagyváradai házalót

Fár nappal ezelőtt megírta a Nagyvárad, hogy Bihar községben a csendőrök súlyosan megverték Róth Farkas 65 éves nagyváradai házalót. A vizsgálat során Klein Márton és Stern Dezső nagyváradai házalók, akik jelen voltak Róth Farkas megveretésénél, de Róth Farkas maga is vallomást tettek az olaszii rendőrkapitányságon, ahol Radu komiszár vezeti a vizsgálatot ez ügyben.

Amikor a lapok útján a nyilvánosságra került ez a megdöbbentő ügy, a bihari csendőrmester nyilatkozatot küldött be a lapoknak, amelyben azt állította, hogy ő Róth Farkas megveretéséről nem tud semmit, az egész szomorú akciónál nem volt jelen. Azonban az olaszii rendőrkapitányság nyomozása és a nyomozás során felvett jegyzőkönyvek, amelyekel szemtanúk diktáltak, súlyos vádak tartalmazznak.

Radu komiszár tegnap hallgatta ki Klein Mártont és Stern Dezsőt, akik együtt utaztak kocsin Róth Farkassal Biharra. A jegyzőkönyvbe elmondták, hogy a koromsötét országúton hajtottak, amikor egy szerker került melléjük és majd beborította őket az árokba. Ugy Róth Farkas, mint a másik kocsin ülők káromkodtak, hogy miért nem tudnak jobban vigyázni, majd a vitának egy fegyverdörrenés vetett véget, amely a másik kocsiról hallatszott. Biharig nyugodtan elmentek, ott a csendőrmester fogadta őket, aki Róth Farkas sző nélkül ültelgelni kezdte. Róth Farkas és a jelenlévők segítségért kiabáltak, mire két éjjeli öltözetben levő ember jött ki a csendőrök lakásából és azok is bántalmazni kezdték Róth Farkast.

Róth Farkas dr Ertler Mór tisztiorvos láttelele szerint nyolc napon túl gyógyuló sérülést szenvedett. Az olaszii kapitányság az iratokat átteszi a királyi ügyészségnek.

NAGY ŐSZI VÁSÁR
kabát és öltöny
szövetekben
feltűnést keltő olcsó áakkal kezdetét vette
SZÉKELY
posztóáruházában
Str. Avr. Iancu (Kossuth-u.) 5

Özv. Boda Gyuláné
Avram Iancu (Kossuth) u. 16. könyv-, papír- és zenemű kereskedésében
IRODAI, ISKOLAI CIKKEK ÉS ZENEMŰVEK
olcsón kaphatók. Használt hegedű- és zongora-iskolákat veszek és eladok.

Egy világhírű festőművész kiállítása a „Helikon”-ban

— Orbán Dezső Nagyváradon —

Külföldi, de különösen ragyogó párisi sikerei után, már nyolc-tíz esztendeje a beérkezett és a legmagasabb mértékkel akkreditált festőművészek első soraiban helyeződött Orbán Dezső. Az év tavaszán Párisban, a téli a budapesti tárlatokon állítja ki képeit és külföldi sajtó a komoly, nagy művészeknek járó tartalmas és értéket jelző kritikával isméri minden dolgát. Orbán Dezső nem a megtermelő festők közé tartozik. Mely művein alapszik briliáns karrierje. Évekig jár a külföldet, volt a tengeren túl, a híres budapesti 8-ak első soraiba tartozott és egy-egy kiállítása a pesti Műcsarnok-ban, Bécsi szennációszaiba ment.

Orbán Dezső modern festőművész, sok tud, nemesen naturalista, a formáknak és színeknek valósággal szuverén ura. Kiállítás választékos kultúremény számba fog meri Nagyváradon. Dolgoit a „Helikon” népszerű hármasszalonjában állítja ki, ahol legutóbb Váradinak volt olyan briliáns erkölcsi anyagi sikere.

Dr Dralle Parfüme Illuziól, Mallatin crém és puder, Nyárfahajviz, Illuzio

kölnivizel, Shampon stb. stb.

békeimőségben ismét kapható az összes drogeriákban és illatszertárakban

Főraktár: FARKAS ISTVAN Apolló-drogeria

Hogy ne unatkozzon

a hosszú őszi estéken,
irakozzon be a Hegedűs
Hirlapiroda kölcsön-
könyvtárába, ahol a
legújabb könyvújdon-
ságokat olvashatja

Havi 40 lei olvasási díjért

Atköltörtünk
STR. PAUL BEKE UTCA 7 SZÁL
(VOLT PÜSPÖKSÉGI MAJOR)
TELEFON 11-08
SONNENFELD DOBOZGYÁR

SZÉPSÉGNIBÁIT tökéletesen eltávolíthatja, aarcha-
lakat, szeplőt, szemölcsöt végleg, utónyomo-
nélkül D. Sternberg Helén kozmetikai in-
tézisében, Maria Királyne (Bémer)-tér 3. l. em.

Télikabát
raglán
és öltöny
SZÖVEG
különlegességeinket
idény előtti olcsó árban árusítjuk
HAVAS és GRÜNFELD posztó áruház
Avram J. (Kossuth)-u. 8. Sasátjáróval szemben

FÉRFI-SZABÓ ÜZLETETEMET SCHWARTZ LAJOS
Strada Episcopul Ciorogariu No. 1. (Uri-utca 1 szám) alá helyeztem át. (Nyiri-ház)
ŐSZI ÉS TÉLI DIVATÚJDONSÁGAIM MEGÉRKEZTEK

Vadul Commercial!

Dr Lengyel Zsigmond úr a Vadul Commercialról írott cikkében hazabeszél és mintegy megnyugtatta az érdeklőkhöz tartozó Háztulajdonosok Szövetségét, hogy az új alkotás nem olyan veszedelmes, mint talán egyes bérbeadók hiszik.

Ő abban a tudatban él, hogy a boltbérlo kereskedők azt hiszik, hogy a Vadul Commercial által megdönthetik azt a szerinte csekély eredményt, melyet a háztulajdonosok 10 éves küzdelmes harc után végre elérhettek; vagyis a boltbérletek felletti szabad rendelkezési jogot. Megnyugtathatjuk a szövetségi főtitkár urat, nem ezt hiszik a boltbérlo kereskedők. Hanem más hisznek és más tudnak a kereskedők és pedig azt, amit súlyosan éreznek, hogy sokkal jobb lett volna a bérloők szempontjából a boltbérletek felszabadítása minden feltétel nélkül, mint azzal a kimondhatatlanul súlyos feltétellel, mely egy évi átmeneti időre az 1914-es évi bérnek 14-szeresét szedni engedélyezte.

Ezzel aztán rendbe hozták, nem: agyonütöttek bennünket boltbérloket.

Mert ha ez a szerencsétlen törvény nem jön, mely tízennegyszeres emelést enged meg; esze ágában sem lett volna a háztulajdonosoknak ilyen összegeket kérni, mint amilyeneket ma fizetünk. Ezt háztulajdonosoktól hallottuk, kik maguk lepödték meg a legkellemesebben akkor, amikor megösmerték az új törvény szövegét, mely számukra ezt a nem várt kedvezést hozta.

De sok egyébben is téved a szövetségi főtitkár úr, midőn a „Vadul Commercial” tényleges értékét kisebbiteni igyekszik. Például abban, amikor francia intézkedésre hivatkozik, hol az volna érvényben, hogy az a kereskedő, aki tíz éven át bérletben birt egy helyiséget, más bérletre akaró ajánlatával szemben, az ajánlati összeg elfogadásával, a bérlet őt illeti meg. Oh! Hagyjuk ezt a naiv felfogást. Hiszen akkor ezzel nem volna egyéb a bérlo, mint bábjátéka, célpontja, bosszantás tárgya a szomszédjának, a konkurensének, az ellenszégének, aki egyszerűen ha megtudja, hogy valaki 10.000 lei bért fizet, felajánlana 30.000 lei bért abban a biztos tudatban, hogy ezzel árt neki, ezzel lehetetlenné teheti, mert a bérletet ott nem hagyhatja.

Ez a konkurens ajánlattevő pedig a biztos fedezékből kárörömmel nézheti ellenfele vergődését, melybe belekergette.

Az a másik feltevés sem áll meg az ügyvéd úrnak, hogy a kereskedő a növekvő terheket áthárítja a fogyasztóközönség vállaira.

Tagadom! Nem hárítja át. Semmit sem hárít át. Ugyanolyan haszonszázalékra árusít, mint mikor még nem ismerte azt az adótörvényt, mely keresetének 25 százalékát elveszi. Ugyanabban a haszonszázalékban árusít, mint mikor koronát véve alapul 28-szor kevesebb boltbért fizetett, mint ma fizet. Ezt fehéren-feketét fel tudom mutatni a szövetségi főtitkár úrnak. Minden ilyen, az utóbi években felmerült túlkadás, bele nem érve a nagykereskedő esetleges konjunktúrális eredményét a kereskedő fáradtságot, idegölő, sorsasztó, nehéz munkájából, a magától megvontból került ki, nem pedig a fogyasztóra áthárítottból.

Ez így van, sajnos, hogy így van, de az egymást pusztító konkurencia nem hagyja, hogy bármi is átháruljon a közönségre, mert ha áthárulna, nem ilyen árakat fizetnének ma a fogyasztók, csakak felét is lehetne ma érvényesíteni annak a százaléknak, amit az idevágó törvény engedélyez.

A „Vadul Commercial” (a kereskedő menedéke), lehet az ügyvéd úr más nézetén, de ez csak akkor szolgál igazi célt, ha ez védelmi eszköz, az a fegyver, mely meg kell, hogy védje a kereskedőt, aki hosszú munkásságával erre rászolgált; az olyan háztulajdonosi túlkapás ellen, mely egzisztenciájában veszélyeztetti és a belátás, megértés álláspontját foglalva el, megállapítva azt a bérösszeget, melyet a bérlo fizetni képes más ellenajánlatokkal szemben.

Mihely Jénő.

A „nemzeti” zsidó

Írta: Dr. Fehér Márton.*

A világ összes népeinek nagyon kevés a gondjuk, bajuk; a legkevesebb bajuk természetesen a zsidóknak van, akik a világ minden táján szétszórva élnek és minden nap minden örömeiben részt vehetnek.

Tehát, ha nincsen baj, csináljunk bajt, vagy ha van gond, szaporítsuk azt meg — gondolja néhány ur és sippalddobbal összeverbuválnak egy tömeget, kongresszust tartanak és proklamálják a „nemzeti” zsidóságot.

Nézzük, mit jelent ez a gyakorlatban? Aldás, vagy átok fakad-e nyomában? Az adott tényekből leszűrődött szükségessége, vagy pedig jámbor óhaj, mely jövőbeni reményekre épít?

Lássuk mindenekelőtt, hogy mit értenek ezek az urak a „nemzet” fogalma alatt? Szónokuk azt állítja, hogy „nemzet az a népcsoport, melynek van földje, nyelve és nemzeti ideálja.” Ha ennek a meghatározásnak a lényegét tekintjük, akkor rögtön észrevesszük, hogy ez puffogó frázisnál nem egyéb. De hát tömegre csak frázissal lehet hatni! A tömeg nem veszi ilyenkor észre, hogy a meghatározás hamis, csak erre az alkalomra készült; a tudomány, az élet erről soha nem hallott. A valóság ugyanis az, hogy az élet azt bizonyítja, a tudomány azt tanítja, hogy nemzet a közös főhatalom alatt összefüggő területen élő — bármely nyelvet beszélő, akármilyen vallást követő — népek összessége. Így, ha román nemzetről szólnak, akkor a román impérium alatt élő összes román, magyar, szerb, bolgár, orosz, német anyanyelvűekről beszélünk, ha francia nemzetéről beszélünk, akkor a francia főhatalom alatt élő összes francia, breton, bászok, olasz, német anyanyelvű polgárokat értjük a meghatározás alatt. Ha egy besszarábiai orosz a bécsi konzulátuson megkérdem, melyik nemzethez tartozik, akkor azt fogja mondani: a románhoz. Ha pedig azt kérdejük: mi a nemzetisége? Akkor fogja csak azt mondani: orosz.

Ezzel a példával illusztrálva van a nemzet és nemzetiség közötti különbség. Előbbi feltételez közös főhatalmat, utóbbit megállapítja az anyanyelv, mely nem lehet más, mint amelyet valaki gyermekkorában elsajátított.

Mutasson rá a nemzeti zsidóság arra a főhatalomra, mely az összes zsidóság felett impériumot gyakorol! Ilyen nincs, tehát tudománytalan eljárás zsidó nemzetéről beszélni.

Ezek után felesleges volna tovább beszélni a kongresszuson felrepített definícióról. De azért engedjék meg, hogy mégis rámutassunk arra, hogy mikor a nemzet fogalmának lényegese alkotó elemét elhalkasztják, ugyanakkor, — hogy kedvenc szóparipájukat megficcinkoltathassák — a „nemzet” lényegese alkotó elemül odaállítják: a nyelvet. A már említett példákából látható, hogy a „nemzet” több, különböző nyelvű nemzetiségnek magasabb rendű egysége lehet, amikor is a többségben lévő nemzetiség nyelvét szokták célszerűsügből államnyelvnek decretálni, de használhatják e mellett a

* Ezt a cikket azzal a megjegyzéssel közöljük, hogy az dr Fehér Márton egyéni véleménye, amelylyel szemben az ellenkező véleménynek is szívesen teret adunk. A Nagyvárad ebben a kérdésben nem óhajt állást foglalni.

kisebbségek is tágabb, vagy szűkebb téren saját anyanyelvüket. Van olyan nemzet is, ahol a nemzetet alkotó különféle népek nyelve egyenrangú. (Belgiumban: vallon-flamand, Svájcban: német-olasz-francia.)

Ezt a nyelvi kritériumot a nemzetiek csak azért szőtték definíciójukba, hogy kirukkolhassanak a nagy ágyúval: a zsidóságnak pedig anyanyelve; a héber. Óriási taps zugett erre a kongresszuson és elefejtették egymástól megkérdni: hát te komám tudsz héberül beszélni? Mert a komikum ebben az, hogy a kongresszus 400 tagja közül 4 sem beszél héberül és a nagy tapsot 396 csak magyarul, vagy románul és németül tudó zsidó rendezte a magyarul szónokló elvtársnak.

A kongresszus maga eleven cáfolata volt a zsidóság héber anyanyelve létezésének, de mindenki tudja, hogy a héber nyelv már évezredek óta szent nyelve a zsidóságnak, mely anyanyelvül az araménst, a görögöt, spanyolt, franciát stb. használja. Hiszen az önálló állam létezése idején nyomban a babyloni fogságból való hazatérés után aram nyelvre kellett lefordítani a bibliát, mert a nép a szentírás nyelvét nem értette. Később az alexandriai görögül beszélő zsidók kedvéért a görög nyelvre fordították le a szentkönyveket (Jeruzsálemben is volt görög nyelvű zsinagógai istentisztelet.) Sőt Philó, a zsidó irodalom egyik kiválósága, soha sem citál eredeti héberből, hanem mindig csak a görög fordításból, melyből kettő is volt: a septuaginta és az Akylas-féle.

A zsidóság a héber nyelvet szentnek tartotta és mikor a XIV—XV-ik századi küzdelmekben el-fáradt zsidósága elzárkózott a kulturáramlatoktól és a ghetto-ba zárkózva saját népi életet élt, — akkor sem a héber nyelvet használta társalgási nyelvül, hanem a zsargont. (Az igaz, hogy naiv lelkek szemében a hosszú ideig tartó használat a zsargont második szentnyelvvé avatta.)

A kongresszusi szónok „nemzet” meghatározásának gyöngye, mellyel vastapost vélt aratni, az a frázis, hogy amelyek népcsoportnak van eszménye, az: nemzet. A zsidóságnak van eszménye: Palesztina újjáépítése, tehát a zsidóság: nemzet.

Eddig mi úgy tudtuk, hogy a zsidóság eszménye: a próféták hirdette egyistenimádás, az ember-szeretet gyakorlása, az erkölcsi tisztaság hirdetése és követése, a kultúra fejlesztése és terjesztése. Palesztina újjáépítésének terve csak úgy és annyiban hevíti a zsidóságot, hogy, ha ott kell gyakorolni a fent körülírt eszményét, úgy ott is gyakorolja. Egyedül és kizárólag ez csak azoknak lehet az eszményük, akik újabb kalandokba akarják vinni a sokat szenvedett zsidóságot, akik Sabattai Czvi, Frankl stb. „nemzetiek” példájára a zsidóságot a nyugati kultúrától elszakítva a keleti barbárságba akarják vissza zulesztetni, akik itthon maglyát gyujtanak a zsidóság alá, hogy annak parázsán kised peccenyéjüket megűthessék.

Befejezésül rá kell mutatnunk arra, hogy a zsidó kongresszus definíciója a legjobban a katolikusokra illik, akik a kongresszus szerint: nemzetet alkotnak, mert 1.) van földjük; 2.) van nyelvük (a latin); 3.) van eszményük (előkészítés a boldogabb túlvilági életre.)

Hát kérjük: egy nemzetet alkotnak a katolikusok? Nem! Nemzetet alkotnak a zsidók? Nem!

A próféták tanítása a zsidó nemzetből zsidó egyházat csinált és ebben rejlik az isteni gondviselés. Mert az anyag, az mulandó, a mi eszmény: az állandó. Ha a próféták tanításai nem mentek volna át a nép lelkébe, úgy az állami pusztulással a zsidó nép is, mint sok annyi más, eltűnt volna a történelem színpadáról.

A biblia népét eszményei viszik előbbre, eszményei tartják fenn és ezek gyakorlása isteni rendelésből nincsen az Arab sivatag és a Földközi tenger közé ékelt területre szorítva. De ezt nem is volna praktikus megtenni, mert egy zsidó nemzeti állam a vallási szempontok mellőzésével csak a fajiságra fektetvén a súlyt — lehetővé tenné — miként a multban — a Mózes-vallású zsidóknak a más vallású zsidók által történő majorizálás és brutális zsalását. Ennek a pokoli színjátéknak a megismétlése pedig éppen nem kívánatos!

Mielőtt **BUTORT** vásárol
tekintse meg saját érdekében

WALLERSTEIN FERENC UTÓDAI
DANIBERG ÉS WALDNER

butor nagy áruházát
Oradea-Mare — Nagyvárad
Str. Nic. Jorga (Zöldfa-utca) 19. szám.

PILLANGÓ

— Eibeszelések —

Írta: Bónyi Adorján

Ottó szerette Zsuzsannát és Zsuzsannát érdekelte a negyvenes, öszülő ember, jó lovas, híres kártyás, kitűnő gépkocsivezető, gazdag ur. Az, hogy Ottónak felesége és tizetstendős lánya volt, csak még izgalmasabbá tette a tilalmas szerelem bujdosásban lappangó édességét. A férfi titkos, feketefényű legénylakásán Zsuzsanna borzongva hallgatta azokat a gáláns és pikáns kalandokat, amiket a férfi a lábainál ülve multjából mesélgetett...

A kisasszony hozta a friss hasát; Zsuzsanna nem nyult hozzá. Ottó cigarettával kínálta; nem gyújt rá, köszöni. A férfi a svábhgyi autóversenyről beszélt: már kiírták a nevezéseket. Zsuzsanna a fejét rázta; nem nevez be. — Hogyan? Egy fél-éve tervezget erről... Lefogadta, hogy jobb időt csinál mindenkinél. Most egyszerre...? — Igen, most egyszerre.

Ottó gyönyörökben agyonperzselt, öregedő szíve reszketett, mint egy madárfióka a tavaszi napfény zuhatagában:

— Az éjtszaka veled álmondtam, Zu.

— Ó!

— Örjítően piros ma a szájad. Nem szaladnánk fel ebédig hozzám?

Zsuzsanna pillanatig hallgatott, aztán felállt, kezét nyújtott.

— A szabónőmhöz kell menni.

Hazudott s tudta, hogy most elmegy kóborolni, egyedül, cél nélkül, idegen utcákon, míg csak holtra nem fáradsz.

Másnap délután fél öt tájban becsengette a szobalányt, azért ebben az időben, mert úgy tudta, hogy a fiának hétköznapi mindig négytől hatig van órája avval a... avval a tanítóval.

— Török ur eljött ma?

— Igenis. Négykor, mint rendesen.

A szobalány kiment, Zsuzsanna végigfeküdt a díványon, lehunyta a szemét és jósokára egész csöndesen azt mondta:

— Szemtelen.

Zsuzsanna idegesen unatkozott. Dél előtt Grenzberg jelentkezett. Zsuzsanna azt felelte, hogy négy kellemetlen asszony van nála vendégségben. Megint megszólalt a csengő: egy gavallérja páholyt ajánlott fel az Operába; nem, köszöni, nem mehet, fáj a feje.

Ekkor, háromnegyed hat körül, miután két-három könyvet is átforgatott, anélkül, hogy egyetlen sort elolvast volna, elhatározta, hogy mégis megteszi azt, amit meg szeretne tenni. Már a csengő után nyult, amikor csöngetés nélkül bejött a szobalány.

— Mi kell, Róza?

— Török ur kérdezteti, bejöhete-e egy pillanatra?

Zsuzsannának összefutott a két szemöldöke. Bejöhete-e?!

— Annál jobb — mondta csendesen. — Eppen hivanni akartam.

— Bocsásson meg, nagyságos asszony, hogy zavarom, — kezdte nagyon nyugodtan Török ur. „Most fel fog mondani?” — gondolta Zsuzsanna kíváncsian. De Török ur így folytatta: — Palika végett jöttem. En tiszta szívemből, nagyon szeretem Palikát. És azt is bevallom, hogy szívemből sajnálom is Palikát. Palika... nagyon szerencsétlen. Nem akarok... senkit és semmit kritizálni... De Palika körül hiányzik az, ami egy gyermeket boldoggá tesz.

— Nem értem, kérem, — szólalt meg Zsuzsanna meglepetve.

— Kérem a nagyságos asszonyt... és ne vegye ezt tulságos tolakodásnak...

tisztára csak a gyermek iránti szeretet beszél belőlem... Kérem, jó lenne, ha több szeretet venné körül ezt a gyereket... több szeretet és melegség.

Zsuzsanna merően és mozdulatlanul nézett rá. Ebből a két szemből semmit se lehetett kiolvasni. Török ur egy kicsit megzavarodott.

— És több szeretet — mondta megegyezően, de már nem olyan nagy és nyugodt biztossággal.

Zsuzsanna egy pillanatig még mozdulatlanul nézte Török urat.

— Mondja kérem, — szólalt meg hirtelen — hány éves maga?

— Huszonhat — felelte meghökkenve Török.

— Tudtam, hogy fiatalabb nálam — nevetett Zsuzsanna. — Két esztendővel fiatalabb, mint én.

(Folyt. köv.)

* A Körösparti Áruház az elősmert olcsó áraiból 10 százalék engedményt ad 15 napig.

* Női szabászati varró és kalapkészítő szakiskolában még néhány tanítvány fölvetetik. Szabás, varrás 6 hó alatt, kalapkészítés 3 hó alatt tökéletesen elsajátítható. Bővebb fölvilágosítás és beiratkozás naponta d. u. 5—6-ig Orbán Sándorné Str. Deák F.-u. 2.

* Kabátszövetek, Peleucheok és belésárak nagy választékban, meglepő olcsón Rimanóczy-utca 9.

* Kalapujdonságokban a legolcsóbb Lengyel.

* ÉRTESÍTÉS. Van szerencsém értesíteni a t. közönséget, hogy üzletemet a nyár folyamán megnagyobbítva Avram J.-u. 2 (volt „Tivoli” helyiségbe) helyeztem át. Örömmel jelentem, hogy a külföld legelőnyösebb összeköttetéseivel fogva a legjobbat, legszebbet, példátlanul olcsó árban bocsáthatom a t. közönség rendelkezésére. „SPLENDID” kalap és uri divat üzlet.

* Legjobb villanykörte! telefonkészülék és manometer raktáromról nagyban és kicsinyben. Telefon és villanyszerelést, minden fémipari és eszterga munkát, manometer javítást igen szolid áron vállal Rajz Andor elektromechanikus Szalárdi-utca 9.

Darvas harisnyái a legjobbak.

* Welch Margetson londoni Oxford ingekmeret szerint kizárólag Hollósnál készülnek.

* Külföldi bevásárlási utamról hazaérkeztem és a legújabb őszi fűzőkülönlegességeket magammal hoztam. Melltartókban és fehérneműekben óriási választék. Kesztenbaum Juliska fűzőszalonja Ferdinánd király-körut (volt Rákóczi-ut.)

POLOSKAIRTÓ Noxin biztosan irtja, pusztítja, öli a poloskát, tüvegje 15—LeI FARKAS ISTVÁN Apolló drogéria, Oradea-Mare

* Gépajourr felsőruhára és fehérneműre legszebben és legolcsóbban készít ASTRA gépajourr, Str. Alexandru (Tetleki-utca) 5. szám.

„HERCULES” Fehérneműgyár

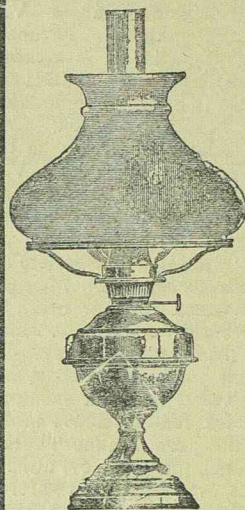
Calea Victoriei 1.

Kolozsvári-ut

Telefon: 698.

Válal versenyen kívüli árban

Uri fehérneműeknek és teljes kelengyéknek méret utáni készítését u y saját, mint privátanyagból. Női luxusfehérneműeknek és teljes menyasszonyi kelengyéknek elkészítését úgy saját, mint privátanyagból. Kereskedők részére női és férfi fehérneműek elkészítését úgy rendelésre, mint raktárra commerce és luxuskivitelben bármilyen nagy mennyiségben a legrövidebb időn belül. Kívánatra házhoz is megyünk!

**Lámpaáru
lámpacsó
táblaüveg**

közelgő időnre korlátlan mennyiségben és gyári árban beszerezhető

Ugorkás és befőltés

üvegek leszállított árban árusítanak.

**FRATII
KOMLÓS
TESTVÉREK**

üveg, porcellán, lámpa és táblaüveg gyári raktára

Oradea-Mare
Nagyvárad
Str. Nicolae Jorga 13.

Friss töltésű románszentgyörgyi

HÉBE GYÓGYVIZ

(à la Carlsbad) megérkezett.

Kapható minden jobb fűszer- és csemege tüzletben. :: Biharmegyei kizárólagos főlerakat:

Horovitz József

cukorka áruháza, Oradea-Mare, Színház-utca.
Interurban telefon 269. Interurban telefon 269.

Uj posztóáruház

ZAUBERER & COMP

Str. Gen. Mosolu (Mezey Mihály-utca) 7.

férfi és női

öltöny és kabát

Szövetek nagy választékban

Ölme

figyelni!

hatallan olcsó árban!

Ölme

figyelni!

Gyermekruhák, női aljak és bluzok

nagy választékban, legolcsóbban

„MODEL”

áruházban, Str. Vlahuta (Szt János-utca) 6 szám

Eredeti angol szövet

különlegességeim

megérkeztek

melyből a legújabb divat szerint, szolid árban készítek legszebb kivitelű ruhákat. Pontos kiszolgálás.

CZITROM

uri szabó Str. Oltenia (volt Csengeri-utca) 1.

Legolcsóbb cipőbevásárlási forrás a

Raktárra érkeztek a legfinomabb

női, férfi és gyermekcipő különlegességek

30% pénzmegtakarítás

Strada Teatrului (Színház)-ut a 4 szám.

SELEJTÉS CIPŐÁRUHÁZ

Hárommillió szokol elsikkasztásával vádolt igazgató.

Budapestről jelentik: Csehországnak egyik legnagyobb pénzügyi és egy nagy ipari vállalat között már régóta folyik egy igen érdekes bűnügy. A cseh Agrár-bank Csehszlovákia egyik legnagyobb bankja, amely nemcsak Csehországban, hanem a külföldön is finanszíroz iparvállalatokat. Ennek az előkelő pénzintézetnek az élén néhány évvel ezelőtt Sweha volt cseh miniszterelnök állott, most pedig ennek öccse, Magyarországon is több iparvállalattal lépett érintkezésbe a cseh Agrár-bank, amely egyebek között az Impex Áruforgalmi Rt.-gal is. Ez a vállalat, amelynek Révay Jenő volt az igazgatója, a cseh banktól 1920-ban 3 millió cseh korona hitelt kapott. Ezzel ezt erre a kölcsönre az Impex igazgatója szkripszeket adott, azt állítva, hogy alaptőkéjét emel a vállalata és újabb részvényeket bocsát ki.

Ehelyett azonban 1921-ben fizetési képzetlen lett az Impex Áruforgalmi Rt. és ennek következtében a szkripszek elértéktelenedtek, mert természetesen az alaptőke emelése is elmaradt.

A vizsgálóbíró tízmilliárd korona erejéig bűnügyi zárlatot rendelt el Révay Jenő vagyonára. A cseh Agrár-bank hárommillió kölcsöne régebben tizenötmillióra nőtt, de közben a szokol arcfolyama megcsökkent.

Tegnap délelben Georgevits rendőrfővezető két detektív kíséretében megjelent Révay Jenő Nyul-utca 7. szám alatti lakásán, hogy a bűnügyi zárlatot fogantossítsa. Körülbelül egymilliárd koronát ér a lakás berendezése, amit lefoglaltak.

A bűnügyi zárlat fogantossítása után Révay Jenőt előállították a főkapitányságra és őrizetbe vették. Miután a bűnügyi zárlatot csak a késő esti órákban fejezték be, ma már nem is hallgatták ki Révayt.

ÚJ DONSKÖK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL.

STRADA PRINȚUL CAROL (VOLT SZILÁGYI DEZSÓ-UTCA) NO. 6.

Kiadótulajdonos:

BONNENFELD ADOLF RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Helyben: egy hóra 50, negyedévre: egy hóra 60, negyedévre: 150, félévre 300, egész évre 600 Lei. Vidéken: egy hóra 60, negyedévre: 150, félévre 300, egész évre 720 Lei.

A „Nagyvárad” telefon száma 38

A hirdetések és hirdetések elvételére a kiadóhivatal és a Hegedűs Hirtelpláza (Telefon 13-01)

Szept. 21-én

A nagyváradai könyvkötők
szüreti táncmulatsága
a Kargerban

* A prefektus és a polgármester Bukarestben. Vasárnap délután dr. Popovici prefektus és dr. Bucico polgármester Bukarestbe utaztak. Mintegy harminc sürgős, rendezésre váró ügydarabot vittek magukkal. Közöttük a városi földek kisajátítására vonatkozó aktákat is. Ugyanis mindaddig nem lehet megkezdeni az őszi vetéseket, amíg a kisajátítás kérdése el nem dől. Nagyváradvárosának meg minden reménye rá, hogy visszakapja kisajátított földjeit, amelyekre a városi háztartás egyensúlya érdekében szüksége van.

* Szalontai jegyzők a közigazgatási tisztviselők románnyelvű vizsgáján. Szalontai tudósítónk jelenti, hogy a közigazgatási tisztviselők románnyelvű vizsgájára Nagyszalontáról Dicsőszeghy Károly gazdasági jegyző, Szabó Zoltán és Kovács István jegyzők vannak beidézve.

* Helyreigazítás. A „Nagyvárad” f. hó 14-iki, vasárnapi számában „Világvárosi férfiszabó-üzlet nyílt Nagyváradon” címmel megjelent cikkre kérem t. Szerkesztő urat, szíveskedjék alábbi soraimnak helyt adni: Bár jóleső érzéssel veszem tudomásul, hogy figyelemmel kísérik, ha dolgozó emberek szorgos munkájuk következtében némi eredményeket érnek el, de kénytelen vagyok leszögezni, hogy újonnan megnyílt üzletem nem két, hanem 25 év szorgalmas munkájának az eredménye. Téves b. lapjának azon közlése is, mely szerint üzletem szoros lépést tart a londoni szalonok divatjával, ezzel szemben tény az, hogy a francia divat terén igyekszem a legkövetkezőbbet alkotni. Soraim leközléseért fogadja Szerkesztő ur hálás köszönetemet. Oradea-Mare, 1924 szeptember 15. Schvartz Lajos férfiszabó, Str. Ep. Ciorogar No. 1.

* Szabadlára helyezett Vincze Imrét Nagyszalontán. Szalontai tudósítónk jelenti, hogy Vincze Imre tisztviselő ellen beadott feljelentések ügyében a nyomozást a csendőrség befejezte. A nyomozás eredményeként Vincze Imrét szabadlára helyezték a feljelentőt értesítették, hogy követeléseiket polgári per útján érvényesítsék. Érdekes, hogy a Vincze feljelentői ellen uzsora miatt eljárás indul, mert a megengedettnél magasabb kamatra adták neki kölcsön a pénzt. Az lehet az oka annak, hogy sok hitelező, akikről tekintélyes összegeket vett fel, nem mert most már feljelentést beadni, hanem próbál kiegyezkedni, vagy veszni hagyja a pénzét.

* A könyvkötők szüreti mulatsága. A nagyváradai könyvkötők és rokonszomszágai munkások a Karger-vendéglő nyári helyiségében vasárnap délután és gazdag műsorral nagyszabású szüreti mulatságot rendeznek. Az agilis rendezőség Stoff Károly elnökkel az élén, már eddig is pompás attrakciókról gondoskodott, azonban a program még bővülni fog. Egyelőre csak annyit, hogy két pompás bohózat keretében a legtehetségesebb műkedvelők vállaltak szerepet. Az énekszámokat a Gutenberg Dalkör reprezentálja, azonkívül lesz szavalat, hegedűszó, táncduett, dramatizált konferansz és még számos meglepetés. A nagyszerűnek ígérkező mulatság iránti nagy érdeklődés teljesen jogosult, hiszen a fáradhatatlan rendezőség mellett egy száztagú vigalmi-bizottság is igyekszik azon, hogy ez legyen az idény legsikerültebb szüreti mulatsága. A műsor részletes ismertetésére még visszatérünk.

* Több milliárdot sikkasztott és külföldre szökött egy tisztviselő. Budapestről jelentik: A Faértékesítő Rt. vezérigazgatójának titkárnője, Forray Rózi több milliárddal külföldre szökött. A fiatal fiatal leány rendkívüli ügyességével és üzleti jártasságával korlátlan bizalmat élvezett annyira, hogy üzletkötésekre is felhatalmazták. Maga a vezérigazgató is bizalommal tette le kezébe családjának a magánvagyonát, ő pedig igazgatójának meghamisította a nevét és így több milliárdot vett ki a kasszába. A Wertheim-szekrényből kivette a nehézpapírokat és helyükbe novaleureket tett. A rendőrség táviratilag körorzi.

* Megkezdik a csongrádi bombamerénylet tárgyalását. Budapestről jelentik: A csongrádi bombamerénylet főtárgyalását Szolnokon, e hó 17-én, szerdán kezdik meg.

* Szerződéstelen színészek művészestélye. Az állás nélkül maradt színészek úgy halljuk, hogy a közönség köréből kellett biztatásra, a jövő héten nagyszabású művészestélyt rendeznek. Az estélyre szóló engedély megszerzése most van folyamatban. Kétségtelen, hogy a hatóságok a színészek méltányos kérését, hogy estélyüket megtarthassák, habozás nélkül teljesíteni fogják, a közönség pedig önmagát fogja vele megtisztelni, hogy ha a kultúra pódium nélkül maradt szónokait a legteljesebb érdeklődésével támogatja.

* Huzódik a Kovács György dr.—Puliti Oreste párbaj. Budapestről jelentik: Különböző napilapokban a legellentétesebb hírek jelentek meg a dr. Kovács—Puliti-ügy állásáról. Ezek közül a legnevetesebbek közé tartozott, hogy pl. törpárbajban állapodtak meg a megbízottak, vagy, hogy a helyválasztással kapcsolatosan, az egyéb feltételekben történt kölcsönös engedelmények. Gerde és Rády megbízottak a kodexekben lefektetett jogaik alapján dik-tálják a feltételeket, azok tekintetében semmi engedményt nem tesznek. Megjé-lölték a helyet, Budapestet. További feltételek: nyak- és csukló-bandázs, szúrás ki-zárva, végkiemelésig nehéz párbajkardó-ka-l. A helyre nézve az olaszok nem utasi-tották ugyan el Budapestet, — miután ehhez joguk nincsen — ellenben a sem-le-ges Ausztriát ajánlották. Kovács dr. meg-bí-zottai, akikben minden szándék megvan az ügy elintézésére, bár nem kötelesek, a legszeleesebb körben informáltatták magu-ka-t az osztrák viszonyokról. Ugy az osztrák vívókörökhöz, mint hatóságoktól nyert többoldalú megegyező informá-ció-k a párbaj ottani megtartását teljesen lehetetlenné teszik. Az olaszokkal ezt rész-le-tesen közölték is, azonban a válaszuk még nem érkezett vissza. Ami a párbaj ve-zetését illeti, arra a vívóvilágban olyan ki-tűnő névnek örvendő Herschmann Ottó dr., osztrák többszörös kardvívóbajnokot kérték fel Kovács dr. megbízottai, az ola-szok még erre nézve sem nyilatkoztak.

* Kifosztották egy váradi mérnök laká-sát. Háber Gyula mérnök Str. General Berthelot 6. szám alatti lakásába tegnap déli tizenkét órákor ismeretlen tettesek behatoltak és nagyértékű ruhaneműt loptak el. Az olaszli rendőrkapitányság nyomoz az ügyben.

* Megszökött két rab a fogházból. Teg-nap a kora reggeli órákban az ügyész-ségi fogház első emeletéről az utcára ugrott Vargha Dumitru és Kanalas Florián. Az előbbi 10 évi, a másik hat évi fogházra ítélt cigány. A két fogoly az első emeleten takarított és egy őrizetlen pillanatban ledobták magukat az utcára. A fogházőrök azonnal észrevették a szökést és hosszas hajszá után elfogták a két rabot.

* Döntés a nagypataki házihelyek ügyé-ben. A megyei agrárbizottság a nagypataki házihelykiszájtás ügyét tegnap tárgyalta. Salamon Albert birtokából 4 holdat kisajátított a járási agrárbizottság. Ezt a határozatot maguk az érdekeltek parasztoi is megelégedtek. Ők bizonyították, hogy Salamon földmives, így tőle a föld ki nem sajátítható, különben is házihelyek céljaira sokkal jobban megfelelne az a 40 hold föld, amely a Friedmann Benő örökösének biztosítéka volt. Az agrárbizottság elhatározta, hogy helyszíni szemle után dönt csak a kisajátítás felől.

* A football-bírák értekezlete. A foot-ball-bírák bizottsága ma délután 7 órákor a szövetség helyiségeiben ülést tart.

* Orvosi hír. Dr. Jónás Emil szülész, nőorvos Str. Episcop. (Pável) 12., szabad-ságáról hazaérkezett és rendelését meg-kezdte.

Dr. Gerő Sándor, a tüdőbetegségek szakorvosa a Budapesti meggyógyító Tu-berkulózis kongresszusról hazatért, rendeléseit újból megkezdte.

* Nagy kártyarazzia Budapesten. Bu-dapestről jelentik: A rendőrség razzia-tar-tott a hírhedtebb kártyaklubokban meg-lepő eredménnyel, úgy, hogy száznál több kártyást állítottak elő a főkapitányságon. A pinkákat, asztalokat és bankokat lefo-glalták. A rendőrség el van szánva az újból elharapódzott hazárdjátékokat radikális eszközökkel is ki fogja irtani.

* Törli a fejét új vállalatokon, új üz-leteken? Tanácsot ad Ben Aroly Bey.

* Halálozás. Özv. Frenk Dánielné szül. Galter Anna 75 éves korában elhunyt. Temetése ma, kedden délután 5 órákor megy végbe a kaszárnya-utcai gyász-házból.

* **Elfogtak egy sikkasztó boltiszolgát.** A nagyváradai rendőrség köröző levél alapján elfogta Nicolaie Tomes an bukaresti illetőségű boltiszolgát, aki egy dobozgyárostól, a munkaadójától 35 ezer leit lopott el. Átadják az ügyésznek.

* **Munkáshalál.** Dudás András biharpőspókii kocsis a szénás-szekérről leesett. Súlyos sérülésével a kórházba szállították, ahol tegnap meghalt.

* **A Lido kényszeregyezségi ügye.** A pénzpiac kritikus helyzete újabb áldozatot követelt. Grósz Armin, a Lido etablissement tulajdonosa kénytelen volt fizetéseit beszűkíteni és jogi képviselői: dr. Grossmann Samu és dr. Weimann Izso ügyvédek útján egymilliónyolcszáz ezer leu passzívával kényszeregyezségi eljárás megindítását kérni az itteni törvényszéknél. A Grósz Armin ellen egyik hitelezője kérelmére elrendelt csődöt a törvényszék Grósz Armin ügyvédjéi közbenjárására megszüntette. Az egymilliónyolcszáz ezer leu passzívával szemben három millió leu az aktívák összege és így a hitelezők teljes kielégítést fognak kapni. A hitelezők között több helybéli pénzintézet szerepel, de jelentékeny összeggel áruhitelezők is érdekelve vannak.

* **Két gyerekelkötés egy napon.** Goldberger Ignác Templom-utcai lakos jelentette a rendőrségnek, hogy tizennégy éves fia pénteken eltűnt és azóta nyoma sincs. Pénteken Goldbergerné összeszidta fiát valami csekélységért és a pirongató szavak hatása alatt elszökött otthonról a kis fiú. — Ugyancsak tegnap jelentették a rendőrségnek, hogy Gázi Erzsébet 12 éves kislány szüleinek Lipót-utca 9. szám alatti lakásáról nyomtalanul eltűnt. Távozásakor rózsaszín csikós ruha, kék kötény volt a szőke, kórhajú, kék szemű gyereken. A rendőrség mindeut elkövet a két kis gyerek felkutatására.

* **A munkásszínház hangversenye** 28-án d. e. fél 11 órai kezdettel lesz megtartva a Kath. Kör helyiségében. Baranyai Jolán Ady, Emőd, Endrődy dalokat fog előadni. Azonkívül Lakmé áriáiból és népszerű olasz operákból. Zongorán dr. Silbormann Jenő fogja kísérni, aki a dalokat csoportonként fogja magyarázatokkal kísérni. A dalok szövegét Huszella Idén fogja elszavalni, hogy a szöveg megértése a zenei megértést megkönnyébbítse. Jegyeket a Kőműves Otthonban és a „Dácia” kávéházban Beck Samunál este 6—7 óráig lehet váltani.

* **Chirculescu földmívelésügyi államtitkár Nagyváradon.** Chirculescu földmívelésügyi államtitkár, aki megtekintette a kolozsvári állatkiállítást is, tegnap családja kíséretében Nagyváradra érkezett. A miniszter látogatása kizárólag magánjellegű volt. Catana rendőrprefektus kíséretében megtekintette a várost és délután a 3 órás gyorsvonattal el is utazott Bukarestbe.

* **Mamák!** A gyerekeknek cipőt csak a Pecske áruházban vegyenek. Zsigmond és Adler cégnél Str. Jorga (Zöldfa) 8. sz.

* **Ausztria minden városára kiterjed a fém munkások sztrájkja.** Bécsből jelentik: Míg a bécsi fém munkássztrájkban már keddre remélhető a megegyezés, addig vidéken csak most kezd kibontakozni a sztrájk hatalmas mérete. Értesítés érkezett ugyanis, hogy hétfőn Alsó- és Felső-Ausztria, Grác és Salzburg fém munkásai kezdik meg a sztrájkot.

* **Franciaország nem deportálja többé foglyait.** Párisból jelentik: Franciaországban eddig a súlyosan elítélteket gyarmatokra deportálták. Herriot most elhatározta, hogy megszünteti a gyarmatokra való száműzést és a gyarmati foglyokat franciaországi fegyházakban helyezi el.

* **Ben Aroliy Bey,** a Nagyváradon eléggé ismert pszicoanalitikus és grafológus, néhány napig Váradon tartózkodik és az érdeklődő feleknek felvilágosítást ad minden életkérdésben. Mult, jelen, jövő, üzlet, házasság, utazás és egyéb fontos kérdésekre; fogad naponta d. e. 10—12-ig, d. u. 3—8-ig Printul Carol (Szilágyi Dezső) utca 21., földszint.

LEGUJABB

Több macedón politikust gyilkoltak meg Bulgáriában

Szófiából jelentik: Gorun-Daumcájában megölték Alexó, Vasziliev és Athanaszov tartózkodásuk ezredeket. Mindkettő ismert és tekintélyes macedón politikus. Egy másik távirat szerint Szófia utcáján meggyilkolták Kobacev macedón származású szófia ügyvédet, az est folyamán pedig meggyilkolták Hadsi Dimoff kommunista szobranje-képviselőt, aki a szobranjében meggyilkolt Petkov kommunistavezér utóda volt.

Mind a négy gyilkosság tettesét elfog-

ták, de nevüket a vizsgálat érdekében titkolják. A merényletek oka a macedóniai szervezetek közötti villongásban keresendő. A gyilkosságok nagyszabású összeesküvést fedtek föl a bolgár állam ellen. A föderalisták megakarták bukztatni a kormányt. Belgráddal is fizetett ügynökök révén összeköttetést tartottak fenn. A leleplezés meggyújtotta tervüket. A hógok között véres harc folyt az autonomisták és a föderalisták között, mely az autonomisták győzelmével végződött.

Elpusztulás előtt áll a spanyol sereg Marokkóban

London, szept. 15. A Sunday Express írja tudósításának jelentése alapján: A marokkói spanyol hadsereg szelleme a vereségek következtében annyira lezüllyött, hogy ha Primo de Rivera nem kezdi meg a kivonulást, az egész marokkói hadsereg elpusztul.

Tanger, szept. 15. Segélycsapatokkal a spanyol oszlopok felszabadították a Tetuen-algiri utat.

* Tanulók fizetéssel felvételnek Kertész divatru üzletében, Rimanóczy-utcán.

* Schwartz Jenő női szabó hazaérkezett és rendelkezésére áll a t. hölgyközönségnek. Készít kosztümöket és sikkes francia ruhákat méltányos árban, Saguna 16.

* Értesitem a nagyérdemű hölgyközönséget, hogy bécsi utamról hazaérkeztem. Legujabb kreációkkal rendelkezve. Tisztelettel Adler Anna.

* Felhívás. A nagyváradai izraelita hitközség egyetemi hallgatókat segítő bizottsága felhívja mindazon nagyváradai külföldön tanuló szegény egyetemi hallgatókat, akik ez évben is szegény kényszerülnek, hogy segély iránti kérelmüket folyó évi szeptember hó folyamán a hitközség Szilágyi Dezső utcai irodájába nyújtsák be. A kérvényben eddig végzett tanulmányaikról kérik az említést. A nagyváradai izr. hitközség.

* Kételkedik a sorsa fölött? Kérjen felvilágosítást Ben Aroliy Beytől.

* A zsidó nagyünnepekre pótinaházi sachsrisz és mincha előimádkozót keres a nagyváradai izraelita hitközség. Jelentkezést a Szilágyi Dezső-utcai hitközségi irodába kér a templomi bizottság.

* Szerelmi dráma Budapesten. Fehér Irén 21 éves elvált asszony Lukács István ingatlan ügynöknek volt a barátnője. Lukács nem teljesítette azt az ígéretét, hogy feleségül veszi Fehér Irént, aki erre vitriolos merényletet követelt el barátja ellen. A merénylet nem sikerült. Ezután Fehér Irén Lukács édesanyját távirattal Budapestre csalta és a fia miatt bosszút állva, a mit sem sejtő öregasszonyt vitriollal arcra öntötte. Állapota életveszélyesen súlyos. A merénylő Fehér Irén elmenekült.

* Ifj. Erdős Albert angol szövetségülönlegességei megérkeztek, divatkezelői kizárólagosak.

* Angol Tress és Habig kalapok a Regele Ferdinand-uton kizárólag Hollósnál.

* Elárusítok olcsó árban őszi női divat szöveteit és vászonrukat. Consum Áruház Rákóczi-ut, Moskovits-palota-sarok.

* Old England kezyüi, harisnyái, női férfi ernoői legjobbak és és legolcsóbbak.

* Munkásotthon egyesületi vezetőségi gyűlés kedd este 8 órakor a Kőműves Otthonban.

Londonból jelentik: A „Daily Express” barcelonai jelentések alapján közli, hogy a spanyol kormány elhatározta, a spanyol csapatok Marokkóból való visszavonását.

Tart a georgiai felkelés

Páris, szept. 15. A georgiai követség közli, hogy Batum és Tiflisz között az alagutakat elpusztították. A felkelés az egész Kaukázusra kiterjed.

* Bécsi Schmidt-bonbonok Aszódinál, Sas-palota 10 deka lei 24.

* „KEGYELET” a Sas alatt.

* Model-kalapok érkeztek Moskovits Etelkához.

* Biztos Ön a jövőjében? Nem! Forduljon bizalommal Ben Aroliy Beyhez.

* Kabát, kosztüm, öltöny-szövetek, kabát plüschöket, bársonyruhákat olcsón vehet a Körösparti Áruházban.

TÖZSDE

Zürich, szeptember 15. Nyitás: Berlin 10 0-a 126 fél, Amsterdam 203 ötny., Newyork 530'15, London 2369 ötny., Páris 2855, Milánó 2325, Prága 1592 fél, Budapest 0.0068 hétny., Belgrád 695, Bukarest 285, Bécs 0.0074 háromn.

Bukarest, szeptember 15. Zárlat: Devizák: Páris 1040, London 855, Newyork 192, lira 843, Zürich 36, Bécs 27, Prága 576.

Valuták: Font 860, frank 1150, svájci 37 fél, lira 840, dinár 245, dollár 191, osztrák 27, magyar 26 fél, szokol 560.

Zürich, szeptember 15. Zárlat: Berlin 10 0-a 126 fél, Amsterdam 203 háromn., Newyork 530 fél, London 2370, Páris 2855, Milánó 2325, Prága 1585, Budapest 0.0068 hétny., Belgrád 705, Bukarest 285, Bécs 0.0074'85.

Budapest, szeptember 15. A hétfői értékpapírpiacl zárlat: Angol-Magy. 45, Magy. H. 578, Leszám. 67, Salgó 530, Alalmv. 465, Keresk. b. 1155, Pesti Hazai 3380 Borsod-Misk. 122, Beocsini 920, Borsodi szén 80, Kőszén 2850, Ujlaki 120, Urikányi 870, Globus 24, Olaszb. 20, Rima 150, Fegyver 1135, Ganz-Danub. 2435, Láng 100, Első Bp. gőz 120, Izó 625, Papir 34, Karton 87, Adria 1010, Cukor 2290, Östern. 200, Osztr. H. 174, Csáky 14, Phöbus 40, Ganz-Vill. 1325, Lipták 10, Schlick 49 fél, Malom-sokv 7750, Ofa 510, Nasici 80, Tröszt 142.

Budapest, szeptember 15. (Terménytőzsde.) A gabonapiac lanya, tiszavidéki buza 420—422500, takarmányárpa feladó állomáson 370—380.000, budapesti 415000, sörárpa 460.000, budapesti új zab 320.000, budapesti morzsolt kukorica 380.000, korpa 225—235.000.

SZÍNHÁZ

Bérleti felhívás.

Mély tisztelettel jelentem Oradea-Mare város nagyrabecsült közönségének, hogy az 1924-25. színiévdában 120 előadásra hirdetek bérletet, amely bérlet f. évi október hó első napjaiban veszi kezdetét. 60 A) bérletes és 60 B) bérletes előadás lesz.

Bérleti árak a következők:

Nagy páholy	— — — 20.000 lei.
Rendes páholy	— — — 15.000 lei.
Zsöllye	— — — 4.000 lei.
Körszék	— — — 3.000 lei.
Támlásszék	— — — 2.000 lei.

A régi bérleti jogait f. hó 24-ig (szerda) déli 12 óráig tartom fenn.

Bérletet lehet Halmi Lajos titkárnál a színházi irodában naponta 10—11-ig.

A bérleti összeg három részletben is fizethető.

Mély tisztelettel

Gróf László

a „Regina Maria” Városi Színház igazgatója.

Boutienné Kotzmann Gizi estélye

Kommunikéink sok jóakarattal harangozták be B. Kotzmann Gizi szavaló estélyét. Meg kell állapítani, hogy B. Kotzmann Gizi tehetség, bár még sok szorgalomra és utmutatásra van szüksége, hogy a benne rejlő művészi erő helyes módon kibontakozhasson. Szavatait kicsi, de lelkes közönsége szíves tapsokkal honorálta. Kotzmann Gizinek predestinált organuma van, de hangja dinamikai terjedelmét nem tudja, sajnos, eléggé modulálni. A költemények árnyalatai így, ebben a vastag modorban, bizony legtöbbször elsikkadnak. Feleslegesen érzékelteti a sorok végét is a rímek öszszecsundulásával. Mindezeket felszámítva is el kell ismernünk a Művésznő szavaló készségét, a jövőben talán kialakulni tudó képességeit. Szép és jelentékeny sikere volt. Az estély keretében lépett fel Fischer Gerő Rózi urasszony is, aki annak idején Sefcsik mesternél tanult. Az urasszony játékában ma is a diletánsokat túlhaladó veleltások találhatók. Weisz Reskó zongoraművésznő valóban művészi, precíz játéka nem utolsó sorban nyújtott élvezetet az estély nézőközönségének. Csodálatos technikája, elmélyedő stílusművészete az első közé fogja még sorozni ezt a kiváló és egyre izmosodó zongoristát.

SPORT

Nagyvárad sport nélkül.

A vasárnap semmi sport-műsorral sem szolgált Nagyvárad sportszerető közönségének. A pálya, mondhatni, egész délután üresen állott, mert, hogy az úgynevezett Makkabea komb.—Egyetértés komb. mérkőzést a legjobb akarattal sem mondhatjuk sportnak, azt a gyér résztvevők is igazolhatják. A mérkőzés, sajnos, igen sok ideig tartott és így a közönség, amely meg nem szökött, alaposan kiélvezhette magát.

Vidéki eredmények:

Törökvs—NSC 3:0 (1:0). Bajnoki mérkőzés. A Törökvs dacára a szalontai közönség inzultálásainak, biztosan győz a meglepően fairan és jól játszó NSC fölött. A győzelmet Róth, Pless és Ströck biztosították. Kiss Ernő igen korrektül bíraskodott.

NAC—Szatmári Törökvs 2:1 (0:1).

A mérkőzés egyenrangú, de nivótlan felek játéka volt. A szatmáriak gólját Sipos, a NAC-ét pedig Palkó, illetve Guru érték el. Krüger bíró nem tetszett a közönségnek.

Bihorul—Sámson 0:0. Bajnoki mérkőzés. Bíró Melchner.

Haggibor—KAC 2:2 (1:1). Gólokat Ankraut Mózes, illetve Gálfi és Raduch jutták. Bíró Pop.

Jiul—ATE 2:2 (2:1). A lupényiek fegyelmezetlensége miatt félbeszakadt.

TAC—Spárta 4:0 ((4:0)). Bíró Vurzer.

Kadimah—Timisiana 2:1 (2:0). Bíró Geller.

Marosvásárhely—Brassó válogatott 1:1 (0:0). Verekezés miatt nem fejeződött be. Góllövők Glanczmann és Geller. Bíró Fehér.

Brassói CFR—BMTE 2:0 (0:0). Bíró Buzna.

Oszták—Magyar válogatott 2:1 (1:1).

Az ötvenötödik válogatott mérkőzés az osztákok győelmével végződött. Mindkét csapat a legerősebb formájában állott ki a bécsi küzdőterre. A gólokat az osztákok részéről Horváth és Wessely, a magyarok egyetlen gólját pedig Orth lőtte. A bíró nehéz tisztét Barette (Belgium) látta el kifogástalanul.

MOZI

Atlantic és Apolló-mozgók. Tegnap volt a bemutatója „Kidd, a kalózkapitány” című kalandfilmnek. Nagy koncepciójú kép, mely terjedelménél (5 részes) fogva is imponáló, s ha hozzátesszük, hogy elejétől-végig izgató, az érdeklődést a legmagasabb fokig felcsigázó bravuros kalandok tarkítják azt, úgy méltán sorozzuk azt a legutóbbi idők kalandfilmjeinek elejére. A darab témája nagyon érdekes, harc a kincsért! Eddie Polo, az amerikaiak ily zsánerű mozisínészeinek legjobbjai alakítja a főszerepet, ki hatalmas erejével, vakmerő produkcióival valóságban bámulatba ejti a nézőt. 4-5 emeletnyi magasságból az autóból ugri, 40-50 méter magasságból a vízből esni, a hidról az átröbögő vonat tetejére ugri még a kis produkciói közé tartozik. Az 5 részes darabot fenti mozgók 2 részben játszzák le, az első részt hétfőtől—szerdáig, a második részt csütörtöktől—szombatig, az Apollóban mindenkor 5, 7 és 9 órakor, az Atlantic nyári mozgóban 9 és 1/4 órakor.

A Dorian-Terrasseon ma, kedden a magyar filmipar egyik legjobb alkotása, a „Három árva” című gyermekdráma kerül műsorra, mely film egy kis család tragédiáját élethűen tükrözi vissza. A főszereplőket nem is lehetett volna jobban összeválogatni, mint így, mert Jackó Cica és Szécsi Ferkó a legjobb gyermekszínészek közé tartoznak, míg a főszerepeket Muzsnay Bella és a kitinő Vándory Gusztáv alakítják. Az előadások a Dorian-Terrasseon-on 9 és a Dorian-filmszínházban 5 és 7 órakor kezdődnek.

Matula-féle üzlet megnyílt

lakk és festékekből órlási raktár. Vas és konyhafelszerelések, valamint selejtes áruk olcsón kiárusítatnak.

Fő-utca 2. (Huzella mellett)

GYERMEK KOCSIK

Szőke Miklós

gyermekkocsi üzében, Strada Vlahuta (Szt. János-utca) 22. sz. a legszebbek és legolcsóbbak.

Egy pénztárnoktól
és egy telefonkezelőtől
lelvesz
a menetjegyiroda.

Autótulajdonosok
figyelmébe!

Ujabb szállítmány
eredeti amerikai

**belső és külső
gummik
érkeztek**

minden méretben garancia mellett
a lei kedvező állása folytán (napi áron)

olcsón adjuk

Economia

Kereskedelmi és Ipari R. T.

Oradea-Mare, Piața Mihai Viteazul 1

Telefon szám: 8-58, 14-56, 14-57.

Gyárunkban, Str. Cuza Voda (Szacsval-utca)
18. szám alatt egy külön

detail áruosztályt rendeztünk be

elsőrendű bőröndjeink, berendezett kasszák és iskola-táskák eredeti gyári árban való elárúsítása céljából. Felvállalunk továbbá mindenféle szakmánkba vágó különleges bőröndárak elkészítését méretek szerint, ugyszintén vállalkunk javításokat is.

Nagyvárad Bőröndár és Táskagyár

Str. Cuza Voda (Szacsval-utca) 18. szám.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 3 lei, vastag betűs 6 lei

ELSZAKITHATATLAN

KÉR MUNKÁS, VÁSZON ÉS SZÖVET RUHÁK
„INDUSTRIA” RUHAUZEUM
ORA DE A-MARE, CALIA VICTORIEI No. 1.

Levelezés

Megismerkednek szerény igényű asszonnyal. Teljes anyai levelet „Keleti” jellegre. 800

Házasság

32 éves zsidó vallású kereskedő benősülne „Nőtlen” jellegre Hegedűs Hirlapirodába. 761

Férjhezadna földbirtokos egyetlen leányát Vagyon: Mészáros. Bővebbet: Farago, Budapest. 21

Férjhezadna fogorvos huszonegyéves leányát. Benősülne lehetséges. Bővebbet: Farago, Budapest. 22

Nősülne huszonhétéves nagykereskedő. Bővebbet: Farago, Budapest. 18

LAKÁS

Egy vagy két különbejáratú szobát a Rákóczi-uton, lehetőleg földszinten, irodának keresünk. Bartha László, Piața Mihail Viteazul (Nagyipiac-tér) 11-c. 794H

Műhelynek alkalmas pince azonnal kiadó. Str. Vlahuta Szent János-u. 1. H1085

Ellátás

Lakásba járó gyermekek teljes ellátást kaphatnak önzeg Radó Dezonénél, Str. Nic. Iorga (Zöldfa-u.) 1., il. emelet. 788H

Általános

Egy fiatal segéd, ki a fűszerkereskedésben jártas, felvétetik. Str. Nic. Zsig (Lukács György-utca) 50. szám. 789H

Bihar, Szilagy, Szatmár, Máramaros megyékben jól bevezetett ügynök képviselőt vállalkozó Cimet „Ügynök” jellegre a Hegedűs Hirlapirodában. 760H

Mindenek 3 tagú családhoz felvétetik. Cim a kiadóban. 776

Kis családhoz keresek azonnali mindenek főnököt. Jelentkezni délelőtt Diósi terepénél. 799

Elsőrendű varróleányok finom angol munkára felvétetik. Fülöp, Strada Vlahuta (Szent János-utca) 12. sz. 801

Pénztáros kisasszony, román nyelven perfect, felvétetik Cziller áruházban. 802H

Feltétlenül tisztességes íz. árvalány gyermekekhez ajánlunk. Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 17. 803H

Mindenek főzőnő ajánlunk. Cime Bul. Reg. Ferdinand Rákóczi-ut 30. 809H

Intelligens leány 1-2 gyermek mellé házfűszerasszonyak ajánlunk, kizárólag vidékre. Cim Hegedűs Hirlapirodában. 808H

Rövidesen jártas segéd és tanítvány felvétetik. Cim a kiadóban. 813

Adás-vétel

Eladó kettős szőlőprés és egy fedeles egylovas hintó. Cim kiadóban. 787

Kálvária-utca 14 számú 4 szobás konyhás magán ház 190 ezer lei, sürgősen eladó. Értekezni csakis Weisz Gizinél, Str. Tipografiei (Nyomda-u.) 4. 51

Berger gyárban friss tengeri csikét kapható. 796

Eladó kézimunka stílusok, függönyök, téher, színes és arany terítők, nagyon szép filé munkák, csipkék, betétek és motívok, kötött terítők, kicsik és nagyok, dívanyárna montirozatlan, kicsi kelin terítők, szekrény csikok. Zsebkendők, leibhenek, álló lámpaerő, függő lámpa, perzsa, szmírna és argaman, 23 m. finom rumburgi vászon, 12 személyes étkező szervíz és egy 6 személyes ezüst szervíz, gobelin kép, selyem, horgolt redikülök, selyem, rojtos kendő, kötött, csipke. Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. sz., jobbra SASZ. 287H

Eladó új magánház elfoglalható egészen, 2 szobás lakás 130 ezer, 2 katasztr. szőlő, 1 szoba konyha 200 ezer. 146 bér, magán, és emeletes ház, beköltözhető 100 ezertől kezdve. Weisz Gizi, Nyomda-utca 4. szám. 49

Pianinót, jóhangut, megvételre keresek. Cim Hegedűs Hirlapirodában. 754H

Sötétkék férfi ruha ruha közép termetre 40-es férfi cipők eladók. Str. Cuza Voda (Szacsay-utca) 43. 749

Eladó előnyös feltételek mellett Hármás-u. 3. számú fűtőház beköltözhető lakással együtt. 739

Eladó német stílusú ebédlő vitrinrel, ebédlő, háló, úri szoba, egy renaissance ebédlő, álló tükrök, hencser, szekrény fehér és barna, vaságalyak. Rövid kereszthúros és egy hosszú zongora. Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. Szász. 473

Uradaimi tejet vennék naponta 1 és fél liter, Str. Cuza Voda (Szacsay-u.) 19. — Ugyanott Kramer-Szendy I. fűzet, használt, de jó állapotban megvételre keresetek. 734H

Beköltözhető, lehetőleg magánházat keresek sürgősen a központban megvételre. Cimet „Komoly vendég” jellegre a kiadóba kérem. 805

Uradaimi tejet vennék naponta 1 és fél liter, Str. Cuza Voda (Szacsay-u.) 19. — Ugyanott Kramer-Szendy I. fűzet, használt, de jó állapotban megvételre keresetek. 734H

Beköltözhető, lehetőleg magánházat keresek sürgősen a központban megvételre. Cimet „Komoly vendég” jellegre a kiadóba kérem. 805

Uradaimi tejet vennék naponta 1 és fél liter, Str. Cuza Voda (Szacsay-u.) 19. — Ugyanott Kramer-Szendy I. fűzet, használt, de jó állapotban megvételre keresetek. 734H

Beköltözhető, lehetőleg magánházat keresek sürgősen a központban megvételre. Cimet „Komoly vendég” jellegre a kiadóba kérem. 805

Egy éves külföldi praktizálás után divatos női kabát, kosztümök izléses francia ruhák, kepek és gyermek kabátokat Fülöp Dániel és Fischerné készít: angol francia női divat szalon. Str. Vlahuta (Szent János-u.) 12 és 52 sz. — Szolid árak, pontos kiszolgálás.

CONVOCARE.

Consiliul de Administrație are onoare a invita onorati actionari ai Bancii Poporale din Bihor S. A. la adunarea generala extraordinara, ca se va tine la 24 Septembrie 1924, ora 9 a. m. in Oradea-Mare, in localul societatii, fiind obiectul adunarii hotarare in privinta reducerii capitalului si modificarea §-ului 6 din statute, Oradea-Mare, la 15 Septembrie 1924.

Két hold szőlő terméssel, a reptől hídól 30 percrenyre alad. Felerész lucernás. Értekezni Strada Pasteur (Kórház-u.) 29. 804

Egy férfi és egy női templomú eladó. Cim a kiadóban. 811H

Zongora, rövid és pianó bérbeadó. Str. Tabacilor (Timár-utca) 10. 798

Utlevél, bérlet és bármily igazolványhoz szükséges fényképek legolcsóbban Zenker fényképszéknél, Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 25. Felvételek este fél 8-ig.

Őszi, téli női kosztümök, köpenyek, ruhák és férfi téhermunkák 250—600 leig izlésesen készítenek a leggyorsabbul a legdivatibbabb, Nilgésztelep 100-62 Schwartz-ház. 340

Pénztársat keresek nagy jövőjű gyárvállalatához 2—300.000-lel. Megkereséseket „Konzerv” jellegre a kiadóhivataltba. 729

Pénzhőzősön betáblázásra, bármilyen biztosítékra — azonnal kapható. Butorok, szobákat, lakásokat, üzlethelyiségeket leggyorsabbul közvetlenül. Iroda: Ep. Pável-utca 5. 781

400 000 lei költségnél csakis ingatlanra kiadó. Cim a kiadóba. 785

Pilssé és gouvér munkák nagyon olcsó árban készítenek Strada Alexandrii (Teleki-utca) 22. sz. alatt, a kapuval szemben. Ny. 749

24 % kamatra keresünk magánpénzt teljes fedezetel. Adásvételi Rtg. Parcul Traian (Széchenyi-tér) 24. Értékesítés délután. 4

Függőnyösaszt és spanolozást, ruhanemű mosást vállalkozó házakhoz is megyek. Str. Ruliu (Vitéz-utca) 21., földszint 4. 806

Értesitem

a t. hölgyközönséget, hogy női ruhaszalonom Fő-utca 20-ba helyeztem át.

Juhászné

Angol és francia felsőruhára varrónő

feltűnő jutányos árak mellett vállalkozom. Simon Vilmosné, Strada Rimanóczi-utca 8. szám.

Ebédülő eladó

gyönyörű modern amerikai dió és paliszander

Sternbergnél, Kishidő. Telefon 13-45

Angol és francia felsőruhára varrónő

feltűnő jutányos árak mellett vállalkozom. Simon Vilmosné, Strada Rimanóczi-utca 8. szám.

Ebédülő eladó

gyönyörű modern amerikai dió és paliszander

Sternbergnél, Kishidő. Telefon 13-45

Angol és francia felsőruhára varrónő

feltűnő jutányos árak mellett vállalkozom. Simon Vilmosné, Strada Rimanóczi-utca 8. szám.

Ebédülő eladó

Magyarban veszek

briliáns, arany, ezüstékszereket és dísz tárgyakat, töredék aranyat, ezüstöt, arany szájpaddást, arany és más hámis fogakat,

Frennd Benjámín

ékszerész, Nagyvárad, Calia Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 11. Széchenyi-utca épület.

Ha azt akarja, hogy lakásában a vizvezeték berendezései szakszerűen legyen rendbe hozva, úgy forduljon bizalommal

FISCHER

bádogos és szerelő szakiparoshoz, Strada Pável-utca 18 sz. (volt Rimanóczi-utca 4.)

Veszünk

butorokat, szőnyegeket teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kaszát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia

Butor, szőnyeg és régiségkereskedők Str. General Mosoiu (Mezey Mihály) utca 10

Vizvezeték szerelő és bádogos

egészségügyi vállalat, teljes garancia mellett. Rimanóczi-u. 8. Simon.

Olcsó magán- és bérházakat tudok a város minden részén elfoglalható lakásokkal is (milliótól 100.000 Leig.) Alapi, Szalárdi, Uri, Beöthy, Téglavető stb. utcákon. Fűrdő-utcan nagyszerű ház, elfogadható árért, Vitéz-utcan masszív, gyönyörű épület, telekkel, felerészben is eladó. Vendéglő helyiséggel, több éves szerződéssel családi okok miatt jutányosan átadó. Bármilyen megbízást elfogad

ösv. Zilahy Gyuláné

ált. kereskedelmi irodája, Alapi-u. 1. Otthon 1—4-ig.

Angol és francia felsőruhára varrónő

feltűnő jutányos árak mellett vállalkozom. Simon Vilmosné, Strada Rimanóczi-utca 8. szám.

Ebédülő eladó

gyönyörű modern amerikai dió és paliszander

Sternbergnél, Kishidő. Telefon 13-45

Angol és francia felsőruhára varrónő

feltűnő jutányos árak mellett vállalkozom. Simon Vilmosné, Strada Rimanóczi-utca 8. szám.

Ebédülő eladó

gyönyörű modern amerikai dió és paliszander

Sternbergnél, Kishidő. Telefon 13-45

Angol és francia felsőruhára varrónő

feltűnő jutányos árak mellett vállalkozom. Simon Vilmosné, Strada Rimanóczi-utca 8. szám.

Ebédülő eladó

gyönyörű modern amerikai dió és paliszander

Eladó 3 szobás magánház Calia Victorie (Kolozsvári-utca) közelében, október 1-én elfoglalható 260.000 leu. Toma Józsefnél, Nilgésztelepen. 3—6-ig Strada Sf. Ladislau (volt Körözs-utca) 21. szám alatt.

VIZUMOKAT

legolcsóbban és leggyorsabbán megszerez, megbízásokat elvállal

Futárjárt minden nap Cim — Brassó — Bucurestibe.

Hirdetéseket és reklámokat az összes vidéki lapok részére felvessz eredeti tartalom árban.

„MERCUR” hirdetési iroda és ügykötség

Str. GENERAL MOSOIU 7. a földszint iktatóval szemben.

Telefon interurban: 2-21.

Villamos berendezéseket

javításokat, lámpa tisztítást, galvanizálást jutányos árban készít: ÖCSAY

(volt Grünfeld és fia cég)

Gen. Mosoiu (Kert)-u. 4. Ipartestület mellett

SZŐNYEGEK BÚTOROK RÉGISÉGEK

VÉTELE ÉS ELADÁSA.

ZONGORÁKAT LEGOLCSÓBBAN

STERNBERG NÉL

ORADEA-MARE, PIATA UNIRII No. 2

Esőernyő

legolcsóbb a készítőnél

Rosenberg Testvérek

N. Iorga (Zöldfa-u.) 8

Behívás gyorsan készült

Előrangú kosztümöket, kabátokat

ANGOL ÉS FRANCIA RUHÁKAT

a legújabb divat szerint meglegő szolid árban készít

VALENTIN NŐI DIVATTERME

Kórház-utca 17.

Kerestetik Bihar, Szilagy, Szatmár megyében jó minőségű 150—250 kat. hold birtok nagyobb részben legelő és réttel, hosszabb bérlet, esetleg vétel céljából, háromszobás magánház város bármely részén, villamos mellett, kisebb ház 160—200.000 leig, két szőlő 300—300.000 leig egyszerű épülettel.

Eladó Temető-utcan jó ház átadó három szobás lakással 320.000. Nilgésztelepen átadó 2 szobás lakással 650 ol területtel 270.000. Értékes helyen 800 méter gyönyörű telek 26 mtr. fronttal; Fűzes-utcan modern ház beköltözhető 3 szobás lakással. — Ezen kívül több ingatlan.

CSAPÓ, Str. Akadémia-u. 6.3—6-ig

GALVANI

zseblámpa elemeinket október hó közepén forgalomba hozzuk. Nagy teljesítőképességű, valamint négy hónapi raktárképességű szavatolunk.

Gorove-utca 14. Telefon 15—40.

Galvani elemgyár Timisoara